

Kertomus muinaistieteellisistä kaivauksista
Utajärven Niskankylällä kesällä 1955.

(Kertomukseen liittyy 23 karttaa, valokuvat
19278-19313 sekä löydöt 13752-13755).

Kesällä 1954 suoritti allekirjoittanut Muinaistieteellisen Toimikunnan toimeksiannosta ja Pohjois-Pohjanmaan Historiatoimikunnan myöntämin varoin Oulujoen varrella olevien kiinteiden muinaisjäännösten inventoinnin. Tällöin ilmeni, että kaksi kivi-kautista asuinpaikkaa Utajärven Niskankylällä, toinen Niemelän tilalla, toinen Alasuvannon kansakoulun luona, oli vaarassa tuhoutua Utasen voimalaitoksen valmistuttua. (Yliopp. M. Huurteen inventoimiskertomus 1954)Voimalaitosta rakennuttava Oulu-joki Oy lahjoitti varat näiden paikkojen tutkimista varten ja Muinaistieteellinen toimikunta antoi allekirjoittaneelle tehtäväksi kaivausten suorittamisen. Kartanpiirtäjäksi tuli ylioppilas Jaakko Sarkamo ja työ suoritettiin 7.7. - 20.8. 1955.

NIEMELÄ 41

(Esitykseen liittyy 3 karttaa, valokuvat 19278-19287 sekä löydöt 13752:1-133)

Kaivaus aloitettiin Niemelän tilalta. Tämä sijaitsee Oulujoen pohjoisrannalla n. 6 km Utasen voimalaitokselta ylöspäin (Kartta Oj 19). Asuinpaikka on länsilounaaseen viettävän rinteen päällä n. 180 m joesta. (valok. 18242) Rinne on heinäpeltoa, sen päällä alkava tasanne on jonkin verran soistunutta hiekkakangasta, jossa kasvaa pientä mäntyä, joku kuusikin joukossa.

(Valok. 19278-79). Aluskasvullisuutena on varpukasveja, kuten kannervaa ja juolukkaa, alinna sammal.

Kesällä 1954 löytyi paikalta palanutta luuta ja kvartssia, joukossa pari kaavinta (13605). Kaivausalue paalutettiin nyt sille paikalle, joka näiden löytöjen perusteella vaikutti tuottoimialta. Löydöt olivat kuitenkin niukkoja. Kaikkiaan kaivettiin täällä 272 m².

Vaakituskone pystytettiin kaivausalueen eteläpähän ruutuun IV:9 puisten tukien päälle, joten sen korkeus pysyi muuttumattomana koko kaivauksen ajan. Kiintopisteen korkeus 1.12 vastaa korkeutta 91,50 m meren pinnasta.

Maanlaatu vaihteli alueella melkoisesti. Rivit A, B, ja I-III olivat kynnetyllä maalla. Kynnöksen syvyys oli 20 sm, sen alla oli harmahtava hiekka, jossa näkyi likaisen maan läiskiä. Rivin IV-VI pohjoispäästä oli turpeen ja humuskerroksen alla, (yhteisvahvuus 10-15 sm) likainen hiekka, jossa kuitenkin ei erottunut selvää kulttuurikerrosta. Sen alta tuli esiin samoin kuin alempana puhdas hieno hiesu. Riveissä IV-VI oli sitten eteläpäässä ruuduista 5 lähtien heti turpeen alla valkoinen, kovettunut, paikoin ruosteensekainen hiekka, ylti hiesuun saakka.

Kiinteitä muinaisjäännöksiä edusti paikalla hajonnut liesi ruutujen II:6 - III:6 rajalla n. 35 sm syvyydessä. Se oli kynnetäessä mennyt kokonaan hajalle, vain nokiläiskiä ja pari palanutta kiveä osoitti sen paikkaa. Kiviä oli hajallaan ympäristössä, luonnostaan maaperä oli kivetöntä. Liesi on ollut pieni ja pyöreähkö, päätellen nokijäljistä, sen vierestä löytyi palanutta luuta jonkin verran.

Heti liedestä joelle päin, ruuduissa II:6-7 oli pyöreähkö, n. 2 m läpimitaltaan oleva likamaaläiskä, jonka syvyys oli toista metriä. Siitä löytyi hiiltä, palanutta luuta ja muutama ilmeisesti liedestä kotoisin oleva kivi. Läiskässä oli kahdenväristä maata, ulompana ruskea kehä, keskellä harmahtavaa. Pääosa hiilestä

ja luusta löytyi näiden kahden erivärisen maan rajalta.

Lisäksi oli alueella siellä täällä p^eniempiä likamaa- ja nokitäpliä, joista kannattaa lähemmin mainita ruudussa IV:1 sijainnut. Tämä n. ~~20~~ 20 sm syvä läiskä oli täynnä palanutta luuta, jota kaikkiaan kertyi siitä kolmatta kiloa.

Ruutu IV:1 lähiympäristöineen oli muutenkin parasta löytöaluetta, siitä löytyi mm. toinen niistä kahdesta taltan katkelmasta (13752:78), jotka paikalla tavattiin. Se oli aivan ojan reunassa, noussut riihen ojaa kaivettaessa. Toinen (13752:105) tuli ruudusta V:1. Molemmat nämä taltat ovat sädekiviliuskettä.

Edellämäinittujen lisäksi oli näillä seuduilla runsaasti kvartsisirsiruja, joukossa kaapimia ja muita kvartsiesineitä, mm. munamuotoinen iskukivi (13752:100) ja diskuksia (13752:73; 116).

Kauemmaksi tästä keskustasta mentäessä vähenivät löydöt nopeasti joka suunnalle. Riviltä VI tavattiin vain muutama kvartsi, samoin rivistä b, eivätkä koekuopat tuottaneet mitään tulosta kauempana.

Samoin oli kaivausalueen eteläpää niukkalöytöistä. Edellisenä kesänä löytyi muutama kvartsi vielä kauempaa, mutta nyt koekuopat olivat tuloksettomia.

Alimmat kvartsit tavattiin ruuduista B: 1, A:a ja A:1. Vai-
kuttaa siltä, että ne olivat vierineet ylempää.

Kysymyksessä näyttää siis olleen varsin pieni asuinpaikka tai ehkä oikeammin leiripaikka, jossa tuskin on asuttu kauempaa kuin yhden pyyntikauden ajan. Ranta lienee silloin ollut 90 m paikkeilla.

ALASUVANTO kk 86

(Esitykseen liittyy 21 karttaa, valokuvat 19288-19307
sekä löydöt 13753:1-218)

Toinen tutkittavaksi otettu alue Alasuvannon kansakoulun luona sijaitsee n. $1\frac{1}{2}$ km edellisestä Utaselle päin. (Kartat 0;

19-20). Kansakoulu on Oulujoen pohjoisrannalla pienellä harjulla lähellä Oilinginojan suuta. Harjusta muodostuu saari Utasen padon valmistuessa, kun vesi nousee 86,50 m merenpinnasta. Asuinpaikka on harjun kaakkoispäässä n. 100 m joesta. Täältä kulkee koululta maatielle ajotie, jonka tekoon harjunpäästä on otettu hiekkaa juuri asuinpaikan kohdalta. Harjun rinteet viettävät melkoisen jyrkästi paitsi päässä. Täällä on joskus viimevuosisadalla ollut ihmisasunto, jonkunlainen maaseinäinen korsi, jonka rakentaja on mylännyt aluetta rakennuspuuhillaan. Tästä asumuksesta on jäljellä kuoppa maavalleineen. (Kartta I).

Harjulla kasvaa etupäässä mäntyä, mutta myös koivua ja kuusta. Harjun pää oli tiheää paju- ja leppäpensaikkaa. Aluskasvillisuutena oli puolukkaa ja juolukkaa, kanervaa, paikoin heinätupsuja. Alinna kasvoi sammalta (valok. 19288-92).

Kaivauskohteeksi otettiin harjun pää hiekkakuopan ympäriltä. Kiintopisteen korkeus 3,31 vastaa korkeutta 86,40 m merenpinnasta.

Turpeen paksuus vaihteli täällä 3-5 sm, sen alla oli valkea kerros 5-10 sm, tämän alla ruskehtava kulttuurikerros 15-20 sm. Maa oli pehmeää hienoa hiekkaa, joukossa jonkin verran kiviä.

Harjun koillislaita oli huomattavasti niukkalöytöisempää kuin joen puoleinen laita. Kivettyjä tulisijoja ei täällä puolella näkynyt. Sen sijaan oli ruuduissa II:3-III:3 pitkänomainen, n. 60 sm syvä lika-maakuoppa alkuun 40 sm maanpinnasta, joka ehkä merkitsee hautausta. Sen toisen pään oli muurahaispesä osaksi sekoittanut. Ruskean kulttuurikerroksen alla oli toisessa päässä laajahko punamultajäiskä ja sitä alempana, suunnilleen kuopan keskellä, vaaleassa likamaassa noki- ja hiilijälki. Vaalean kerroksen jälkeen seurasi taas ruskehtava maa, joka ulottui koskemattomaan pohjamaahan. Esineitä ei tästä löytynyt, vain pari kvartssia ja palaneen luunsiru. (Kartta II profiili, valok. 19297)

Ruutujen II:2-II:3 rajalla oli n. 35 sm syvyydellä soikeahko

hiililäiskä, jossa ei ollut kiveystä. Siitä lähti valkoinen paikoin kovettuneen hiekan muodostama kehä, joka kaartui poikki ruudun II:3 ja jatkui ehkä myös ruudussa III:3. Täällä kuitenkin e.m. muurahaispesän pohja vaikutti havaintojen tekoa.

Ympäristössä oli vielä pieniä epämääräisiä hiililäiskiä, kuten esim. ruudun II:4 kulmauksessa, jossa ehkä on ollut kaksi ohutta paalua vieretysten. (Kartta I)

Kivettyjä tulisijoja löytyi alueelta kaikkiaan kuusi, kaikki varsin lähellä toisiaan. (Kartta I₂). Tulisija I ruuduissa II:11-12; III:11-12. Soikeahko, pituus n. 20 m leveys 1,5 m, n. 20 sm maanpinnasta. Kivet olivat palaneet aika murskaksi, mutta saattoi erottaa kolme kivikerrosta (Kartat III-V; valokuvat 19298-99). Tulisija II ruuduissa II:13-III:3. Tämän päällä kasvoi suuri kuusi, joka oli hajoittanut kiveystä. Muodoltaan ja kooltaan se vastasi suunnilleen edellistä ja oli n. 30 sm syvyydellä. Alin kivikerros oli perusteellisesti palanut, pohjalla oli vahva musta noki. (Kartat VI-VIII; valokuva 19300)

Tulisija III ruudussa IV:12. Tämä oli kookkaampi kuin edelliset ja myös pyöreämpi, läpimitta suunnilleen 2,5 m, n. 10 sm maanpinnasta. Tätäkin olivat puunjuuret jonkun verran hajoittaneet. Tulisijan laidassa, ruudun IV:11 puolella oli vahva hiili- ja nokiläiskä, joka erottui selvästi muusta. Aivan lieden vieressä, ruutujen III:11-12; IV:11-12 kulmauksessa oli pieni kiveys, jonka alla oli musta nokijälki (kartat IX-XI; valok. 19301-02).

Tulisija IV, suurin kaikista, oli pääasiassa ruudussa VI:12. Se oli soikeahko, pituus n. 3 m ja leveys n. 2 m, maanpinnasta n. 20 m. Reunimmaisina oli suurempia kiviä, keskellä etupäässä pienempiä, jotka olivat murskaksi palaneita. (Kartat XII-XIV valok. 19303-04)

Tulisija V ruudussa VIII:11, oli soikea ja kooltaan huomatta-

vasti pienempi kuin edelliset, pituus n. 1 m, leveys puolisen metriä. Ylin kerros, maanpinnasta n. 40 sm, oli jonkunverran karsinyt aikaisemmin mainitun korsun rakentamisesta, alimmat olivat paremmin säilyneet. Tässä oli vahva noki- ja hiilikerros (kartat XV-XVII).

Tulisijan VI ruudussa VII:11 muodosti vain kahdeksan isohkoa kiveä, n. 20 sm syvyydellä. Sen ympärillä tavattiin kehässä kolme n. 10 sm läpimittaista pyöreää nokiläiskää alkaen n. 30 sm syvyydellä, jotka ilmeisesti olivat paalujen sijoja. Lieden ympärillä, suunnilleen nokijälkien rajoittamalla alalla oli vahva kulttuurikerros, punaista ja ruskeaa likamaata ja mustaa nokiamaata merkinä, että siinä on oleskeltu tavallista enemmän. Kysymyksessä lienee asumuksen pohja. Se on ollut aika pieni ja yksinkertainen, ehkä vain laavu, ehkä vähäinen kota. (Kartat XII₃, valok. 19305).

Ruudussa VII:12, lähellä asunnonpohjaa oli n. 15 sm syvällä pieni kiveys, joka vaikutti ihmiskätten työltä, mutta tulenjälkiä siinä ei kyllä näkynyt. (Kartat XVIII-XIX).

Irtolöydöistä muodostivat täälläkin kvartsit ja luunsirut pääosan. Tiheimmin luunsiruja oli lieden II luona sekä ruuduissa V:9-10, viimeksi mainitulla alueella oli myös runsain kvartsiesiintymä. Molempia oli kuitenkin melkein kaikkialla kaivausalueella. Kvartsien joukossa oli nelisenkymmentä kaavinta ja muuta pientä esinettä.

Muut löydetyt esineet olivat: sädekiviliuskeinen taltan kappale ruudusta I:7 (13753:8); pahasti rapautunut sädekiviliuskekirves ruudusta I:11 (13753:19); soikeahko iskukivi ruudusta I:9 (13753:15); särkynyt iskukivi ruudusta VI:3 (13753:169); taltan teelmä ruudusta VII:9 (13753:187); kvartsiittiaseen kappale ruu-

dusta VII:12 aivan asunnonpohjan vierestä (13753:189); kirveen teräpuolisko ruudusta VII:13 (13753:194) sekä kapea taltta ruudusta VIII:9 (13753:202), lisäksi alueelta löytyi pieniä aseitten sirpaleita.

Riviä IV joelle päin jatkettaessa löydettiin sieltä vielä muutamia kvartseja ja luunsiruja. Rinne oli tässä kuitenkin niin jyrkkä, että niiden voidaan olettaa vierineen ylhäältä.

Kaikkiaan kaivettiin täällä n. 260 m².

Pintaprofiilia täällä piirrettäessä oli joen pinta n. 1 m normaalia ylempänä eli 79,20 m meren pinnasta. Kun Niemelässä piirrettiin pintaprofiili, oli joen pinta normaali, ^{siellä siis} 78,30 m.

Alasuvannon asuinpaikalla näyttää ranta olleen n. 85,80 m yli merenpinnan. Mm. ruudussa VIII:13 oli kiviä, jotka vaikuttivat rantakivikolta.

ALASUVANTO II

86

(Esitykseen liittyy 5 karttaa, valokuvat 19308-19312 sekä löydöt 13753:219-256)

Kansakoulun harjun ja maantien välillä on soinen notko, joka on ollut matalana salmena siihen aikaan, jolloin harjulla on asuttu. Saattoi niin olettaa, että myös rinteellä notkosta maantielle päin olisi ollut asutusta. Kesällä 1954 sieltä löytyikin muutama kvartsin kappale ja kesällä 1955 kaivettiin myös täällä pieni ala, kaikkiaan 76 m².

Kysymyksessä on lounaaseen viettävä metsäinen rinne, joka alempana muuttuu pensaikoksi. Havupuut ovat vallitsevia, mutta myös koivua ja haapaa esiintyy. Aluskasvillisuutena on etupäässä varpukasveja, kuten juolukkaa, puolukkaa ja kanervaa ja suopursua. Turpeen vahvuus oli n. 5 m, sen alla humus 10-15 sm ja kulttuurikerros samoin 10-15. Maaperä oli tiivistä hiekkaa, muuttuen vähitellen hiesuksi.

Koekuoppien perusteella valittiin tutkittava alue. Löydöt jäivät melko vähäiseksi. Yksi liesi tavattiin n. 20 sm syvyydestä. Se oli soikeahko, pituus n. 3 m, leveys 2,5 m, siis saman kaltaisen kuin harjulla tavatut suuremmat liedet. Ylin kerros oli hajanainen, alemmat ehyempiä, joskin hyvin palaneita. (Kartat II:1-31, valok. 19310-11) Kvartssia löytyi jonkun verran, keskuksena oli ruutu I:2, samaten tuli hiukan palanutta luuta. Kvartsikaappimia lukuunottamatta ei mitään esineitä löytynyt.

Alaspäin rinnettä kaivettaessa oheni kulttuurikerros ja ruudussa V:5 se oli kokonaan hävinnyt. Heti paksun turpeen alla oli raaka maa.

Rantaviiva on tämän asutuksen aikana ollut suunnilleen 88,00 m meren pinnasta. Kiintopisteen korkeus 3.16 vastaa 87,80 m.

UTAJÄRVI

85

Kunnalliskoti

Kesällä 1954 ollessani inventoimassa Oulujoen vartta totesin, että Utajärven kunnalliskodin luona oli kampakeraaminen asuinpaikka (yliopp. M. Huurteen inventoimiskertomus Utajärvellä 1954). Siellä ollessani kuulin, että vielä samana syksynä oli paikalla määrä aloittaa kunnalliskodin lisärakennuksen rakentamistyöt. Tosin ei vielä ollut uudisrakennuksen lopullista sijoitusta päätetty. Ilmoitin asiasta Muinaistieteelliselle Toimikunnalle ja kävin myös itse kunnan rakennusmestarin puheilla näyttäen hänelle mm. kartalta löytöpaikan. Kirjeessään Muinaistieteelliselle Toimikunnalle ilmoitti Utajärven kunta myöhemmin, ettei k.o. rakennustyö koskisi tätä paikkaa.

Nyt kesällä 1955 kävin sitten katsomassa, minne rakennus oli noussut. Tarkkaan se oli osattu pystyttää juuri keskelle asuinpaikkaa. (Valok. 18249, 19313) Vain pieni alue vanhan ja uuden rakennuksen välillä oli säilynyt, muut oli jokseenkin perusteellisesti myllätty. Tiekin oli tehty tämän matalan harjun keskelle. Maata oli kerätty suuriksi kasoiksi, joista keräsin muutamia löytöjä talteen (13754:1-4). Muuta tekemistä ei paikalla sitten ollut. Ehkä jotakin on säilynyt harjun reunoilla, mutta suurin osa on täysin tuhoutunut.

UTAJÄRVI 89

Kantola .

Lähellä kunnalliskotia, joen vartta alaspäin on Kantolan tila (kartta: Utanen, Alakanava 4) sen isäntä mv Erkki Hamari lahjoitti pellostaan löytämänsä kolme talttaa (13755:1-3). Löytöpaikka on talosta n. 100 m pohjoiseen. Keramiikkaa ei ollut, sen sijaan löytyi muutama kvartsi, joukossa yksi esine. Ilmeisesti kysymyksessä on asuinpaikka.

Helinki 6. 2. 1956

Matti Hamari

IA₁

Utojärvi, Niskankylä, Niemelä
Mitta 1:50,1

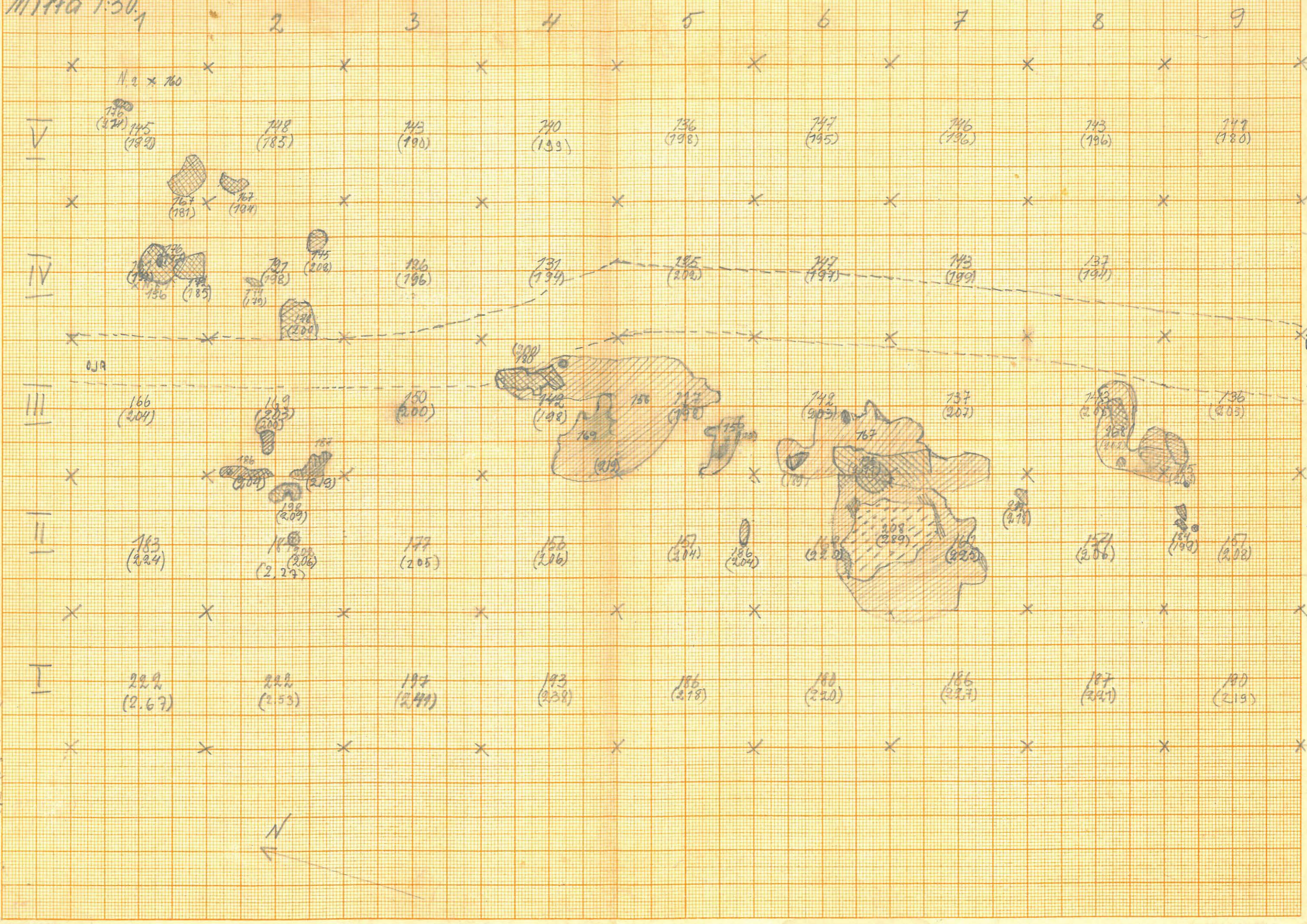
LIITTYVÄ KARTTAAANIA₃

Piirsi J. Sarkomä 1955.

Kp = 112 - 91.00

LIITTYVÄ KARTTAAANIA₁

LIITTYVÄ KARTTAAANIA₂

- ▨ = kulta
- 〰 = lakomaa
- N. 1 = tallan kappale
- N. 2 = suuron ja tallan kappaleet
- N. 3 = kiven kappaleet

IA₁

Utajärvi, Niskankylä, Niemelä
Mitta 1:50,1

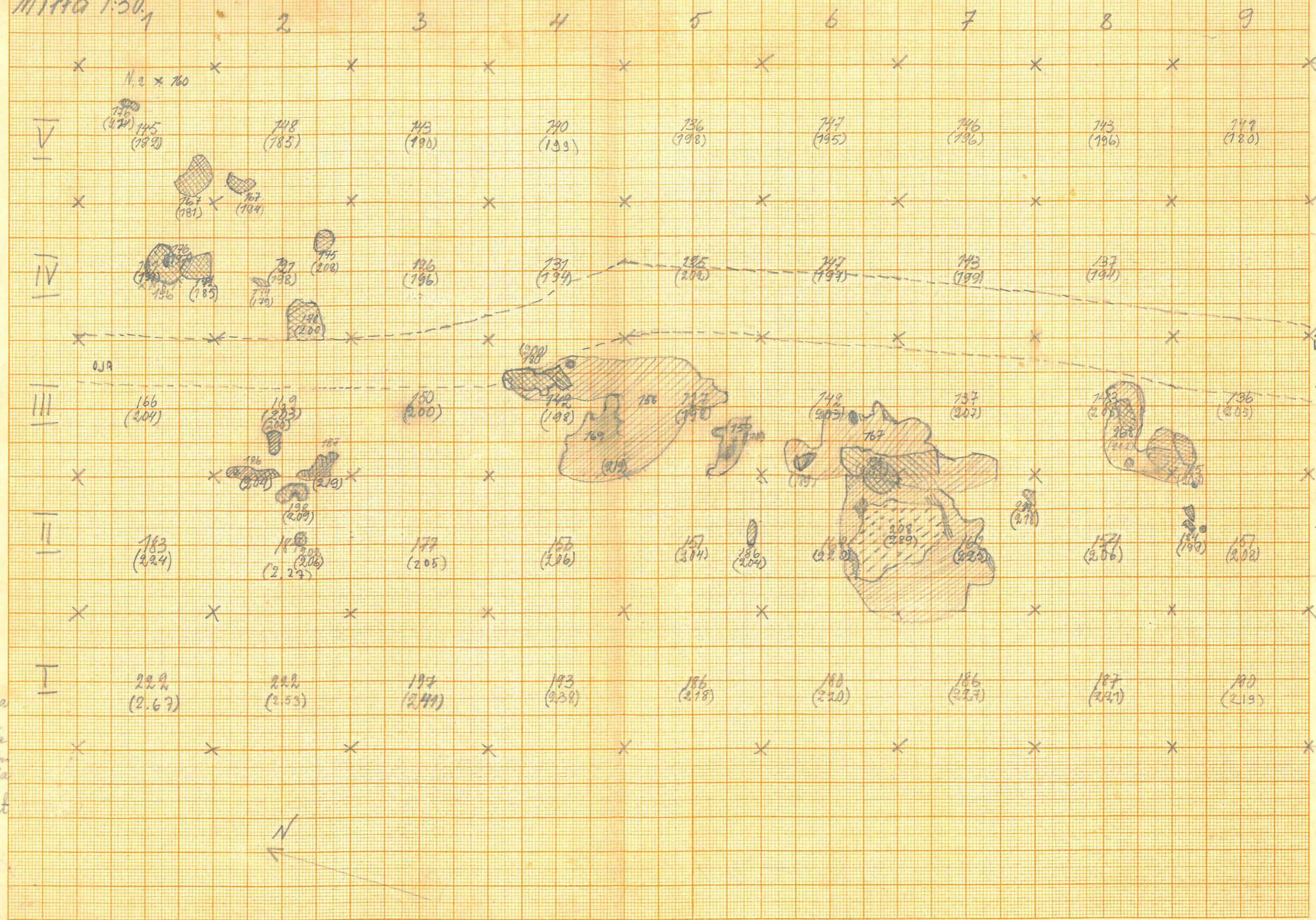
LIITTYVÄ KARTTAA 3

Piirsi J. Sarkomä 1955.

Kp = 112 - 91.00

LIITTYVÄ KARTTAA 1

LIITTYVÄ KARTTAA 2

- ▨ = hulta
- ▨ = lakomaa
- N. 1 = tallan kappale
- N. 2 = suuron tallan kappale
- N. 3 = pienin kappale

IA₂

Utajärvi, Niskankylä, Niemelä

Piirsi: J. Sarkamo 1955

KP 112 = 91.00

Mittaka 1:50

LIITTYY KARTTAAN D₁

x 10 x

V
149
(177)

x x

IV
147
(192)

x-----x

III
153
(196)

x x

II
154
(214)

x x

I
193
(237)

x-----x
58.55m oidaan

IA₃

Utajärvi, Niskankylä, Niemelä Mitta 1:50.

Piirsi J. Sarkamo 1955.

KP=112=91.00

1 2 3 4 5 6 7 8 9

LIITTYY KARTTAAN

153
(185)

191
192
(193)

143

149

146

139

146

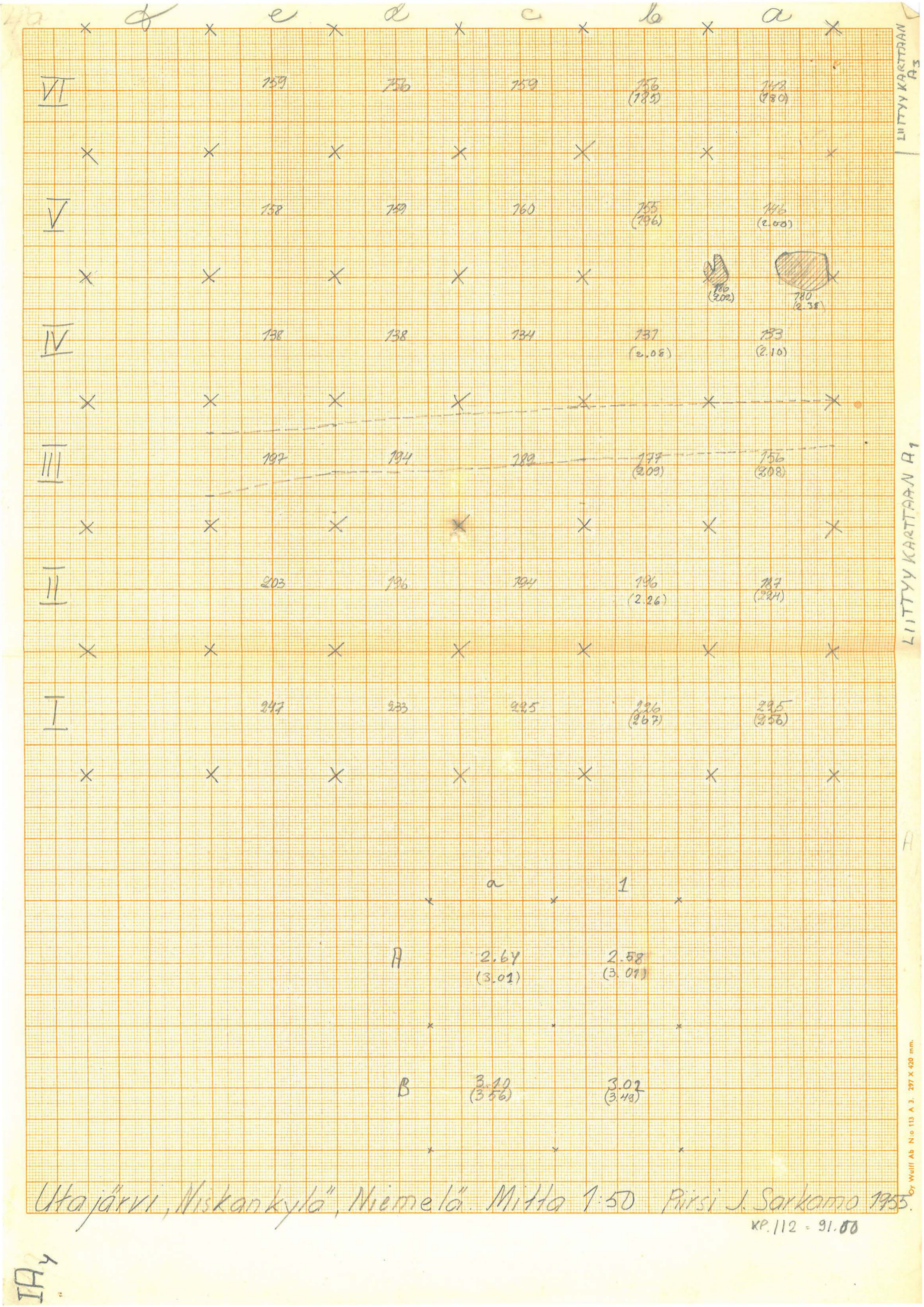
143

148

143

LIITTYY KARTTAAN A.

LIITTYY KARTTAAN

LITTY KARTTAN A3

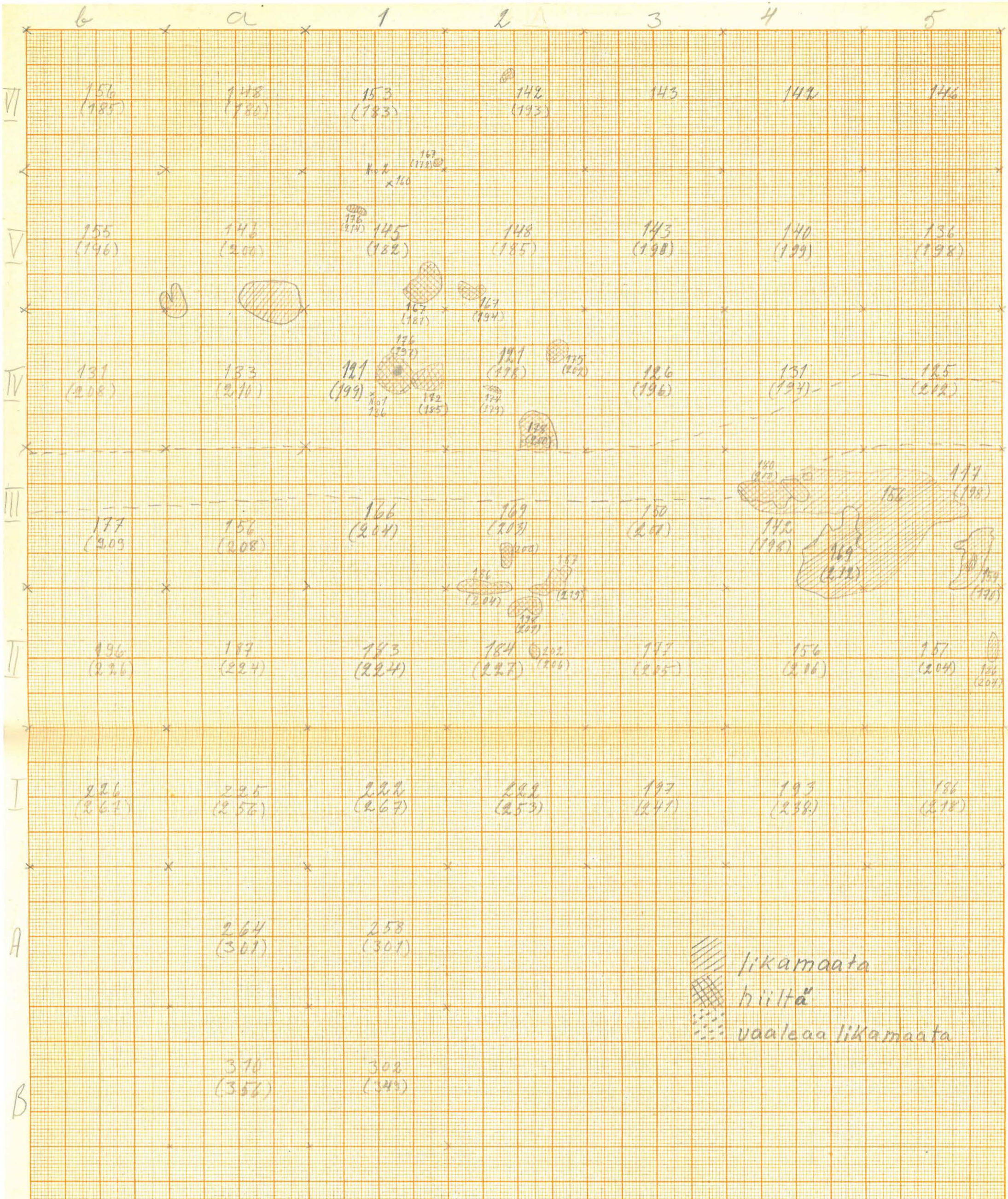
LITTY KARTTAN A1

by Wulff Ab No. 113 A 3. 297 X 420 mm.

Utajärvi, Niskankylä, Niemelä. Mitta 1:50 Piirsi J. Sarkamo 1955.

KP.112 - 91.00

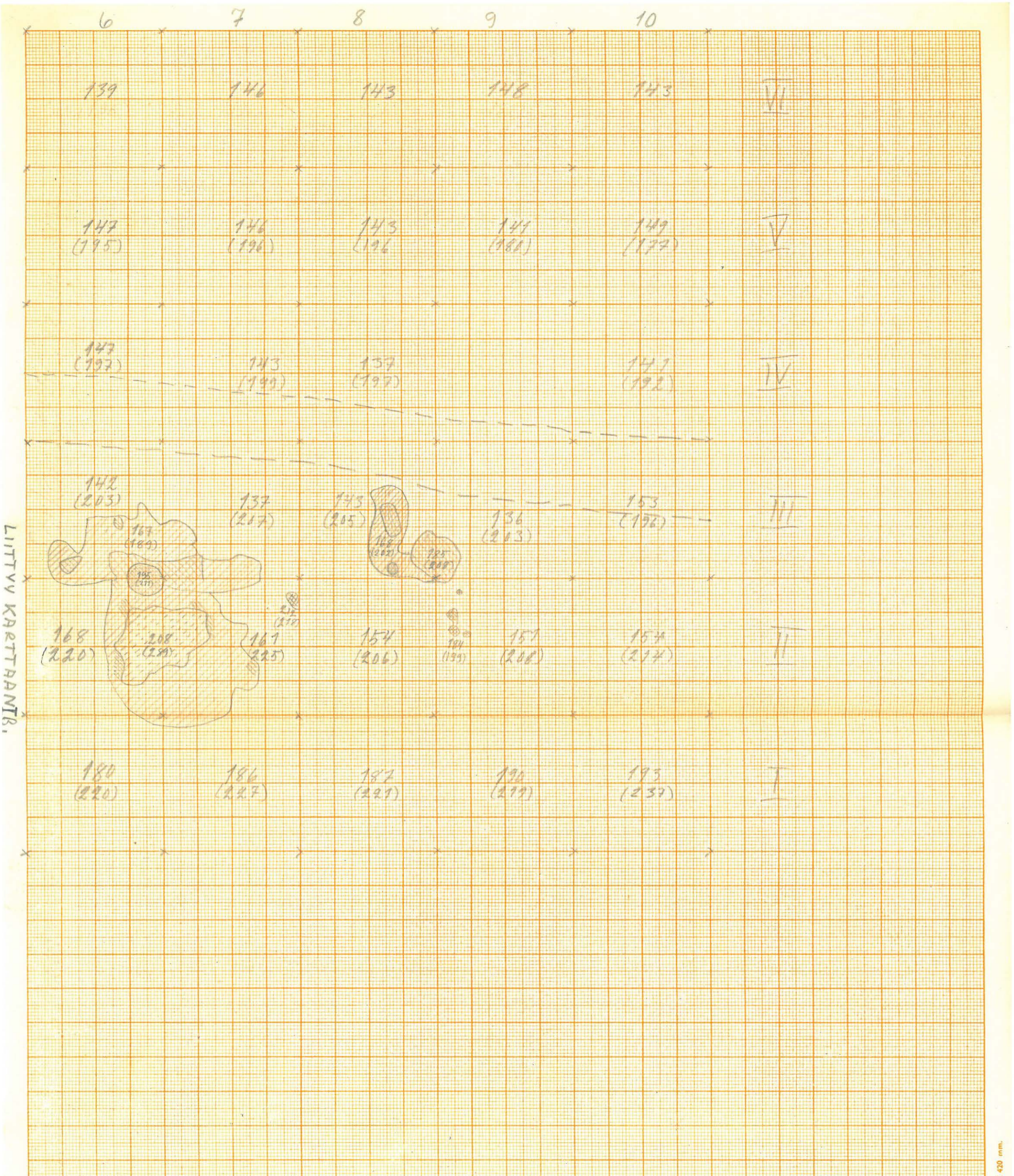
IA₄

LIITTYN KARTTAAN IB.

Ulkajärvi, Niskankylä, Niemelä Puirsi J. Sarkamo 1955
 Mitto 1:50 Kp = 142 = 31.00

Kartta IB₁

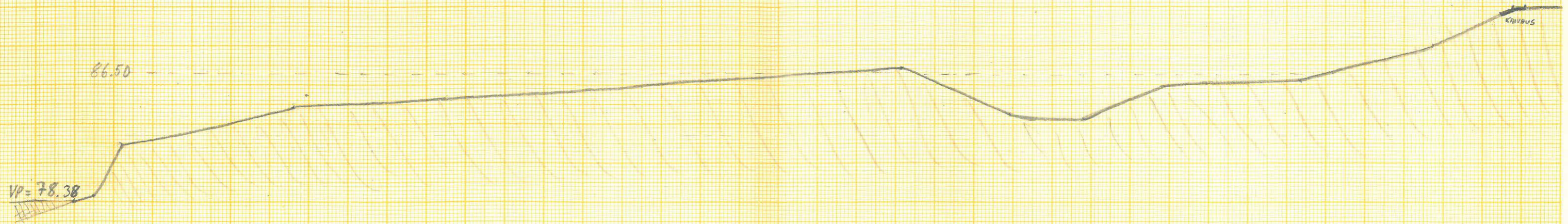
Utajärvi, Niskankylä, Niemiä Mitta 1:50 Pirsio J. Sarkamo 1955
 Kp-112 = 91.00

Kartta IB₂

Ufa järvi, Niskankylä Niemelä Pintaprofiili.
piirsi M. Huurre 1955

Mittakaava: pituus 1:500

Korkeus 1:250

K
N° 2231

A. S. 287 X 420 mm.

18242

UTAJÄRVI, NISKANKYLÄ, NIEMELÄ
ASUINPAIKKA KESÄLLÄ 1954

19278

1955.
NÄKYMÄ OULUJOKELLE PÄIN.

19279

ENNEN KAIVAUSTA

19280

KAIVAUS KÄYNNISSÄ. HIEKKA PÄTTERIT
NOUDEVAT

19281

ENSIMMÄISTÄ RIVIÄ KAIVETAAN.

KAUNIS SÄÄ SUOSI KAIVAUKSIA.
(VALOK. J. SARKAMO)

19283

KAIVAUSTA

19284

ALUETTA PEITETÄÄN.

19285

TURPEET PAIKOILLEEN

19286

ALUE KAIVAUKSEN JÄLKEEN

19287

VIIMEINEN SILMÄYS.

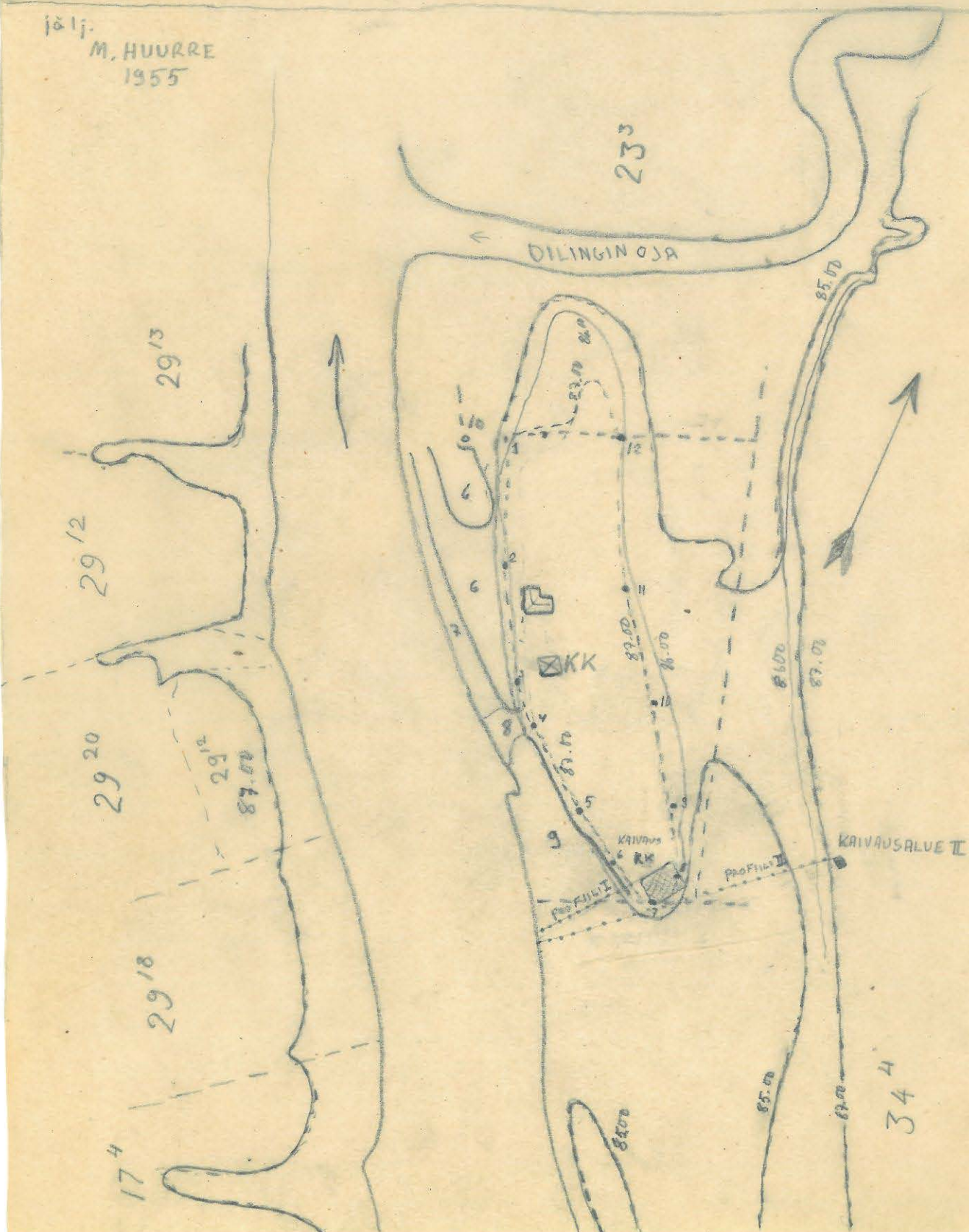
UTAJÄRVI, ALASUVANNON KANSAKOULU. 1:4000

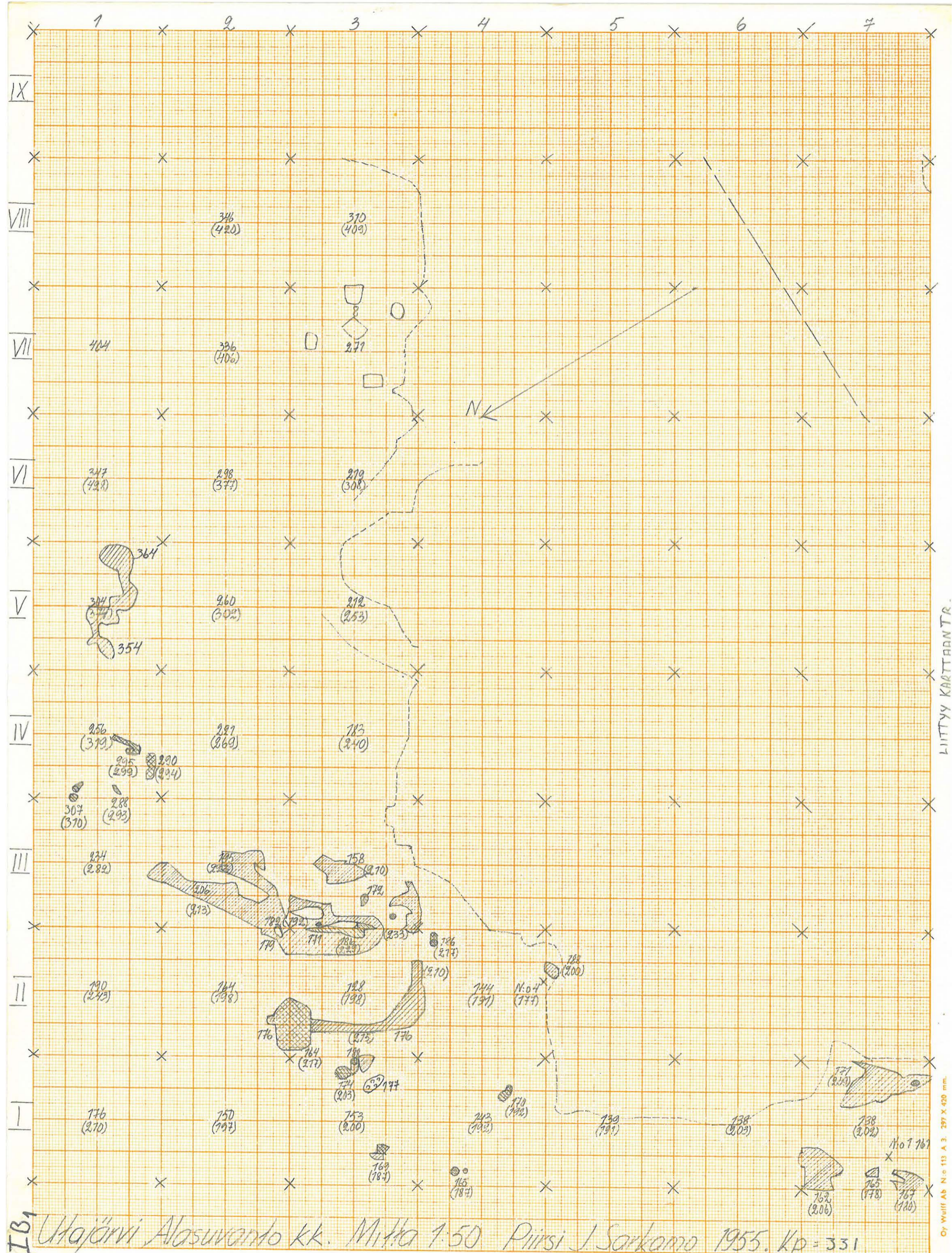
KOPIOITU OULUJOKI OY:IN KARTOISTA: 1: KEMPPAINEN RN: 34³

2) OULUJOKI TÄYD. 1940 O. HEIMONEN E. MARIJAKAARTO VILJO CASTREN Oj 19
 KÄRJENOJA JÄLJ. 18.10.43 IRJA AHONEN .. A.M.

3) OULUJOKI. TÄYD. 1940 O. HEIMONEN E. MARIJAKAARTO VILJO CASTREN Oj 20
 OILINGINOJA JÄLJ. 4.11.43 ALMA VOIONMÄÄ

181j.
 M. HUURRE
 1955

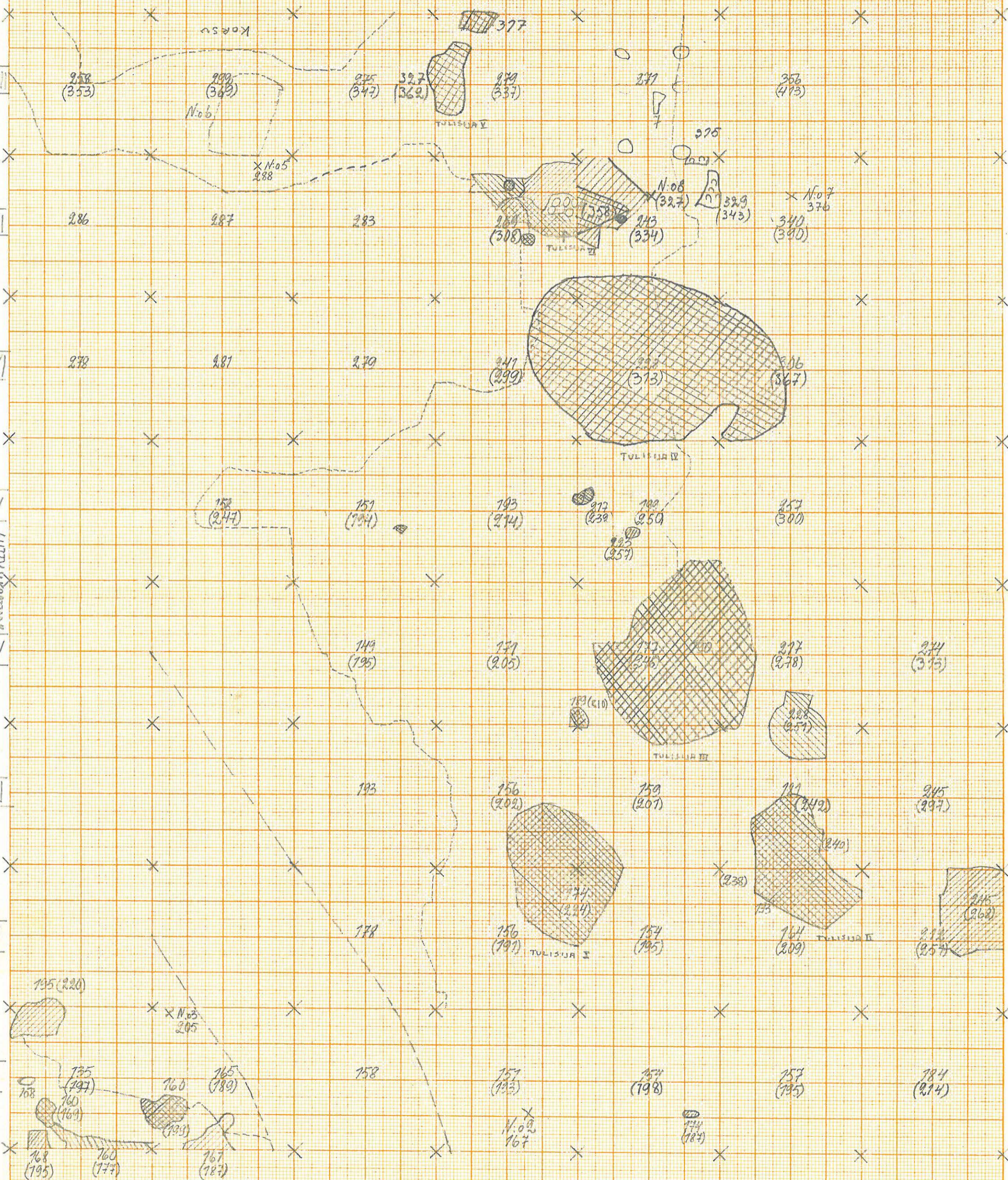

LIITTY KARTTANTR.

Oy Wulff Ab N:o 113 A 3. 297 X 420 mm.

IB1 Utajärvi Alasuvanto kk. Mitta 1:50 Piirsi J. Sarkamo 1955. Kp = 331

1) = taltan kappale	4) tasataltta	----- = Hiekkakuopan reunan luiska alkaa.
2) = kirves	5) taltan teelmä	
3) = iskukivi	6) pieni taltta	
	7) kirveen kappale	
	8) kvartsiittiesine	

Utajärvi, Alasuvanto kk. Mitta 1:50 Pieni J. Sarkama 1955.

IB₂

Utajärvi, Alasuvanto kk.

Kp 331. = 86.40

Mittä 1:50.

74

piirsi J. Sarkamo 1955.

IB₃ (3)

IV

18

472
(500)

17

453
(483)

16

406
(436)

15

352
(382)

LIITTYY KARTTAAN
IB₂

II B

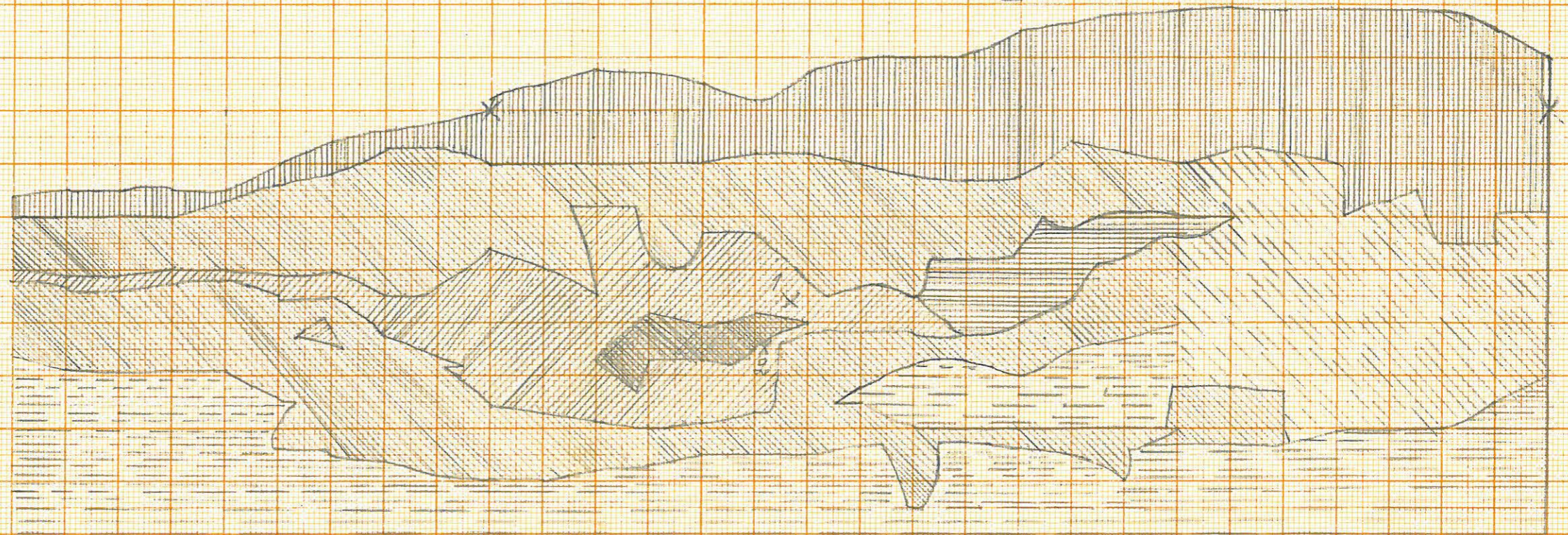
Utajärvi, Alasuvanto kk.

Profiili ruutujen II:2 - II:3 kaakkoisseinästä.
Mitta 1:10. Piirsi J. Sarkamo 1955.

X + 4cm ←

II:2

II:3

Merkkien selitys:

- |||| = pintamaa
 - /// = ruskea kulltuurikerros
 - /// = vaalea likomaa
 - |||| = nokimaa
 - ==== = punainen maa
 - = pohjamaa
 - = epämääräistä muuraus-
pesän pohjamaata
- 1) kvartsi
 - 2) luunsira

III B

Utajärvi, Alasuvanto kk.

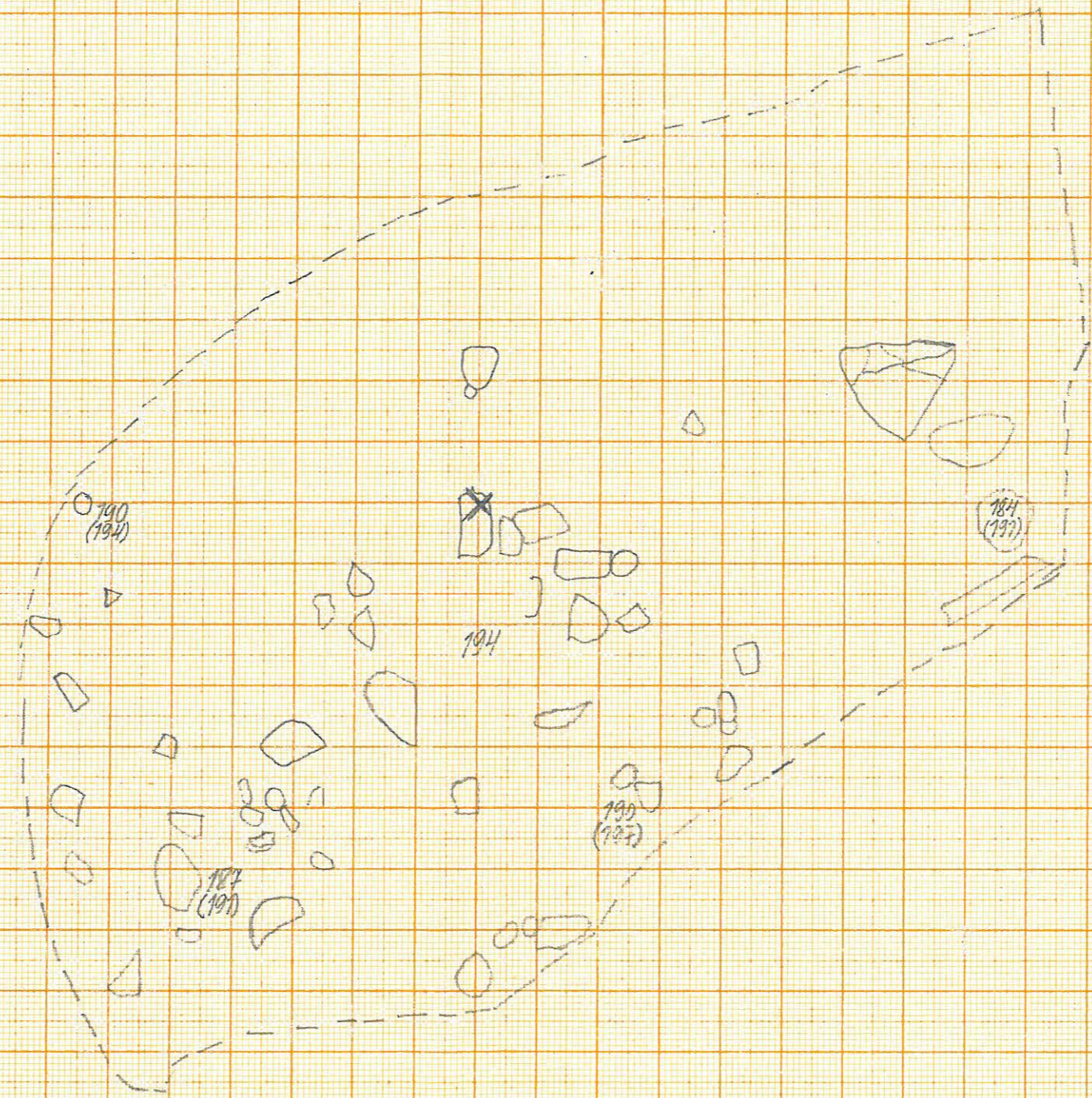
Tutustujatruuduissa II:11-III:11. Mitta 1:10. Kp 331
I piirros piirsi J. Sorokamo 1955.

III:12

II:12

III:11

II:11

5.

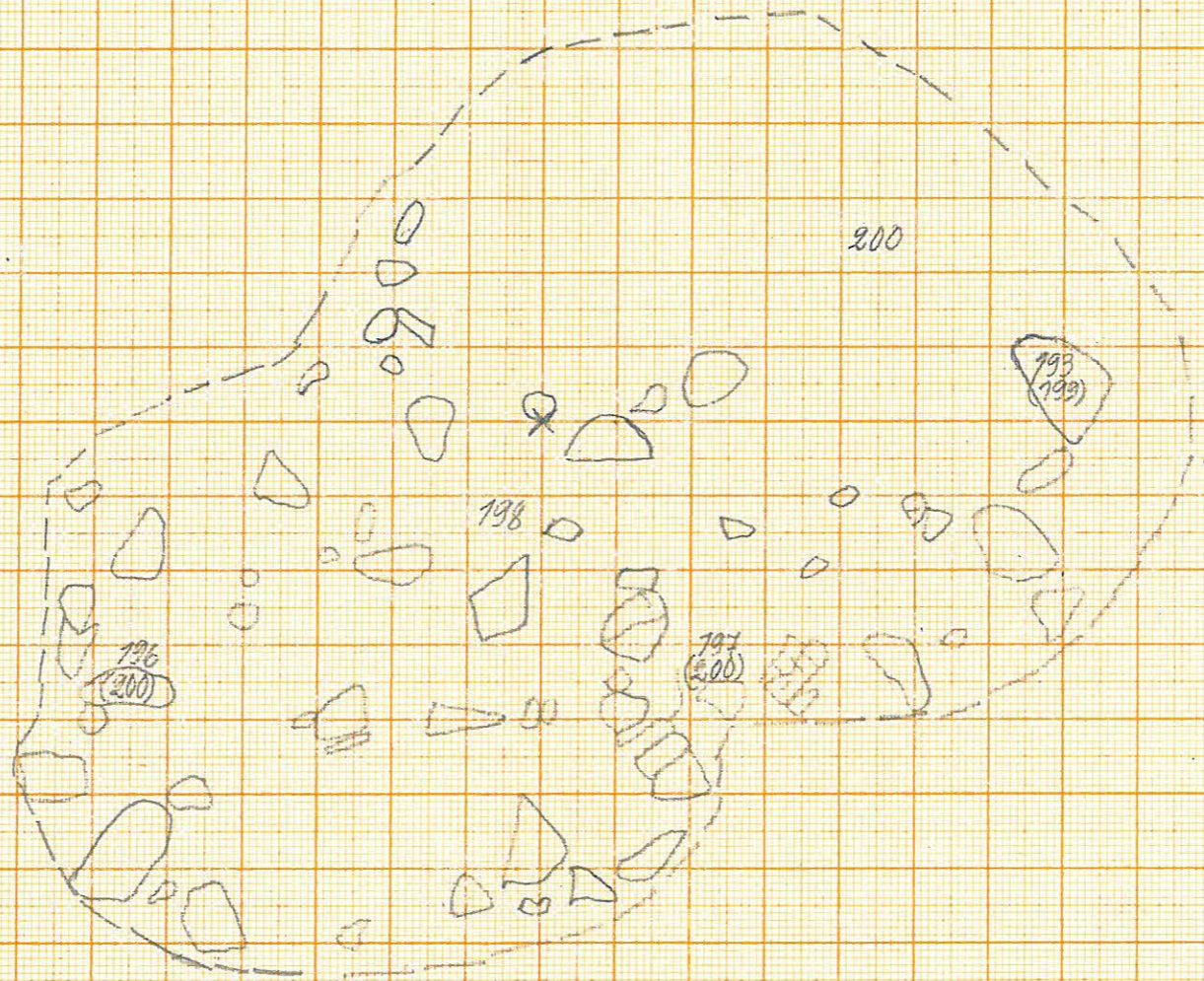
IV B

Utajärvi, Alasuvanto kk

Tulisija I ruudussa II:77-III:77 Mitta 1:10.
II piirros piirsi J. Sarkamo 1955. Kp 331

III:78

III:77

III:77

II:77

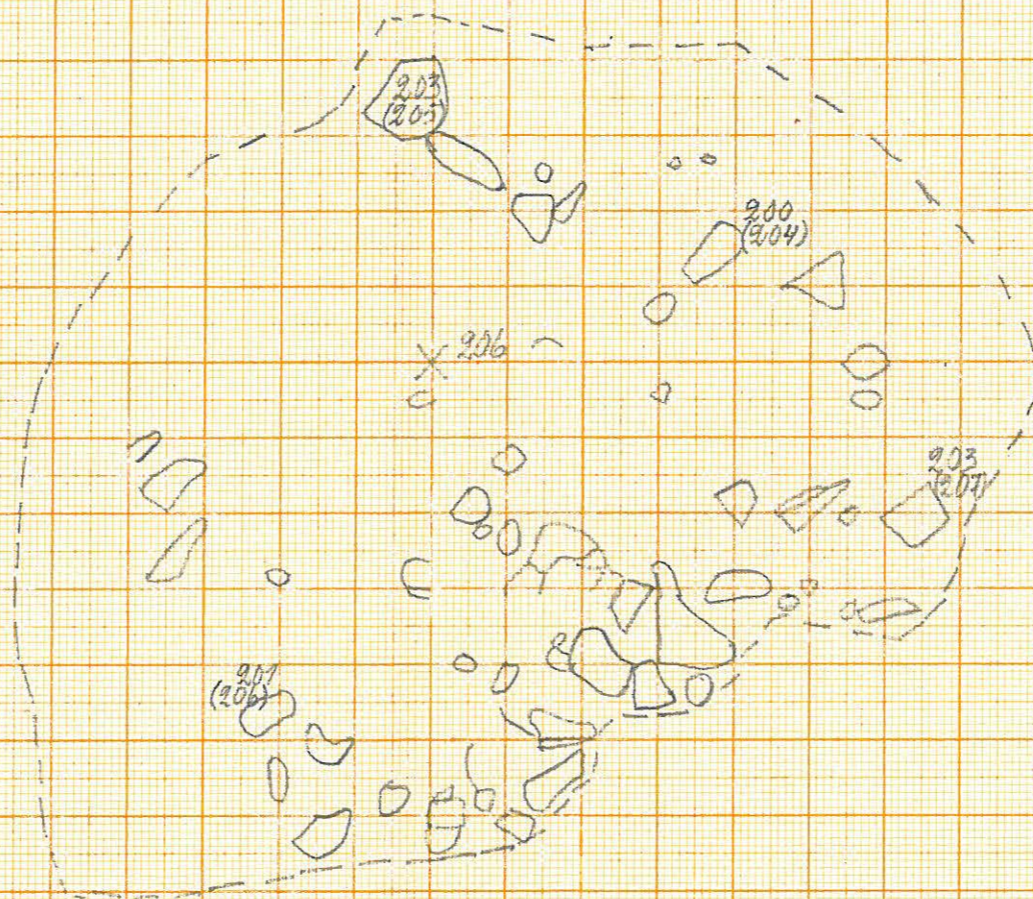
VB

Utajärvi, Alasuwanen k.

Tulisijaikuisuudessa II:11 - III:11. Mitta 1:10.
III piirros piirsi J. Sarkamo 1955. kp 331

III:12

II:11

III:11

II:11

VI B

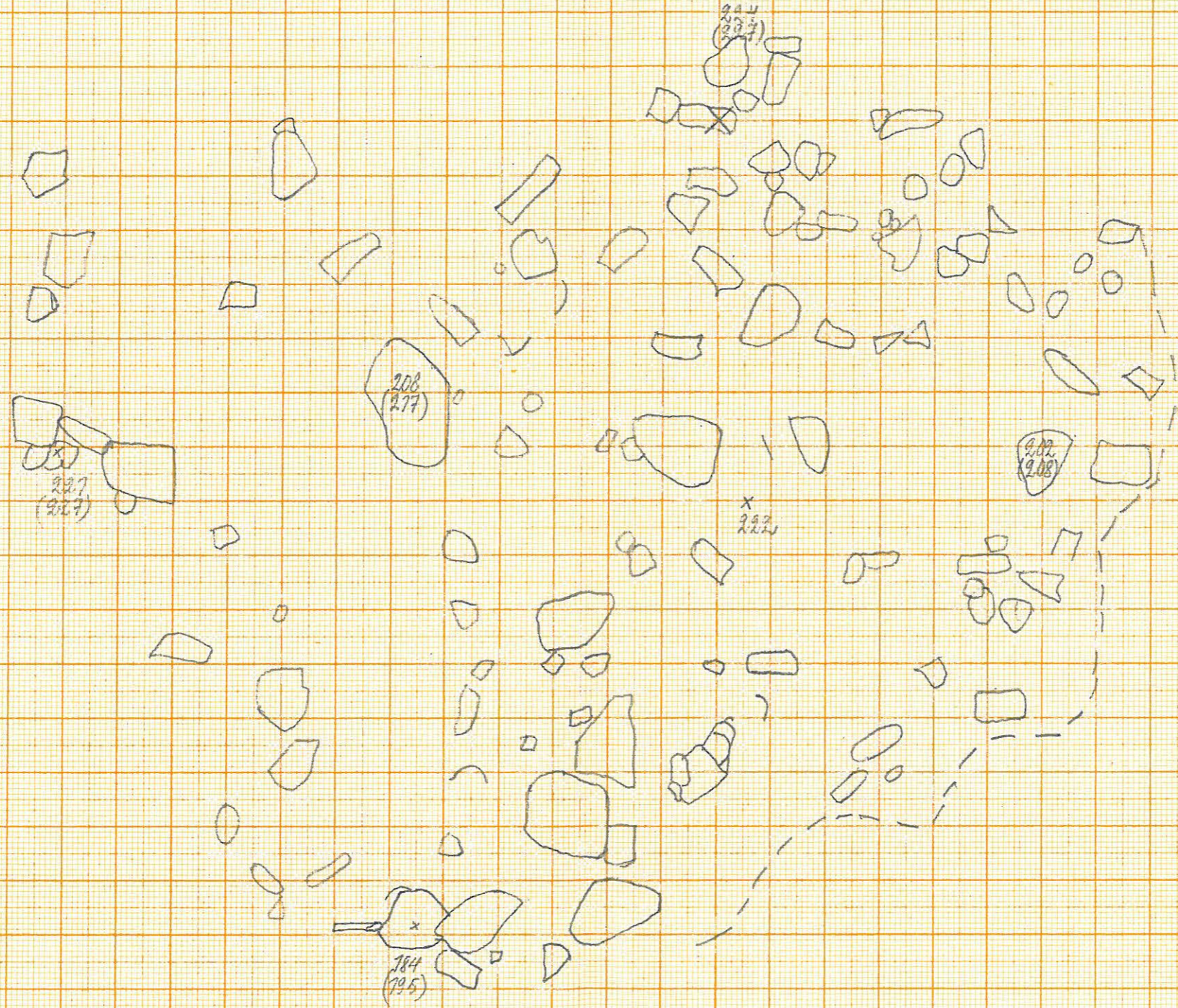
Utajärvi, Alasuonon k.

Tulisijain ruudutissa III:13-II:13. Mitta 1:10. Kp 331
I piirros; piirsi J. Sarkamo 1955.

III:14

II:14

X

III:13

II:13

X

X

8.

VII B

Utajärvi Alasuvanto kk

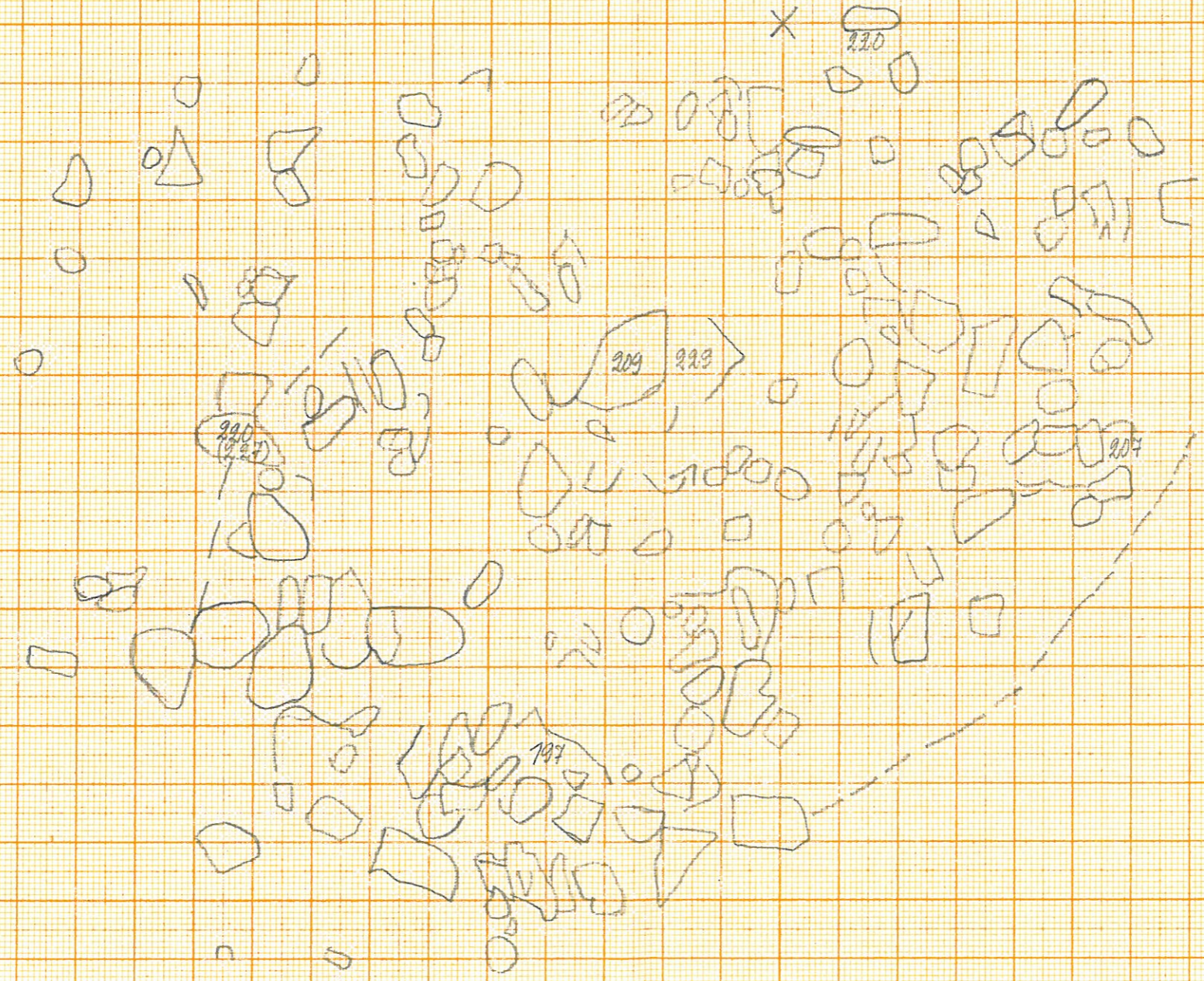
Tulisijärjestyksessä II:13-III:13. Mitta 1:10. kp 331
II piirros, piirsi J. Sarkamo 1955.

III:14

II:14

X

X

III:13

II:13

9.

X

X

VIII B

Utajärvi Alasuvanto kk

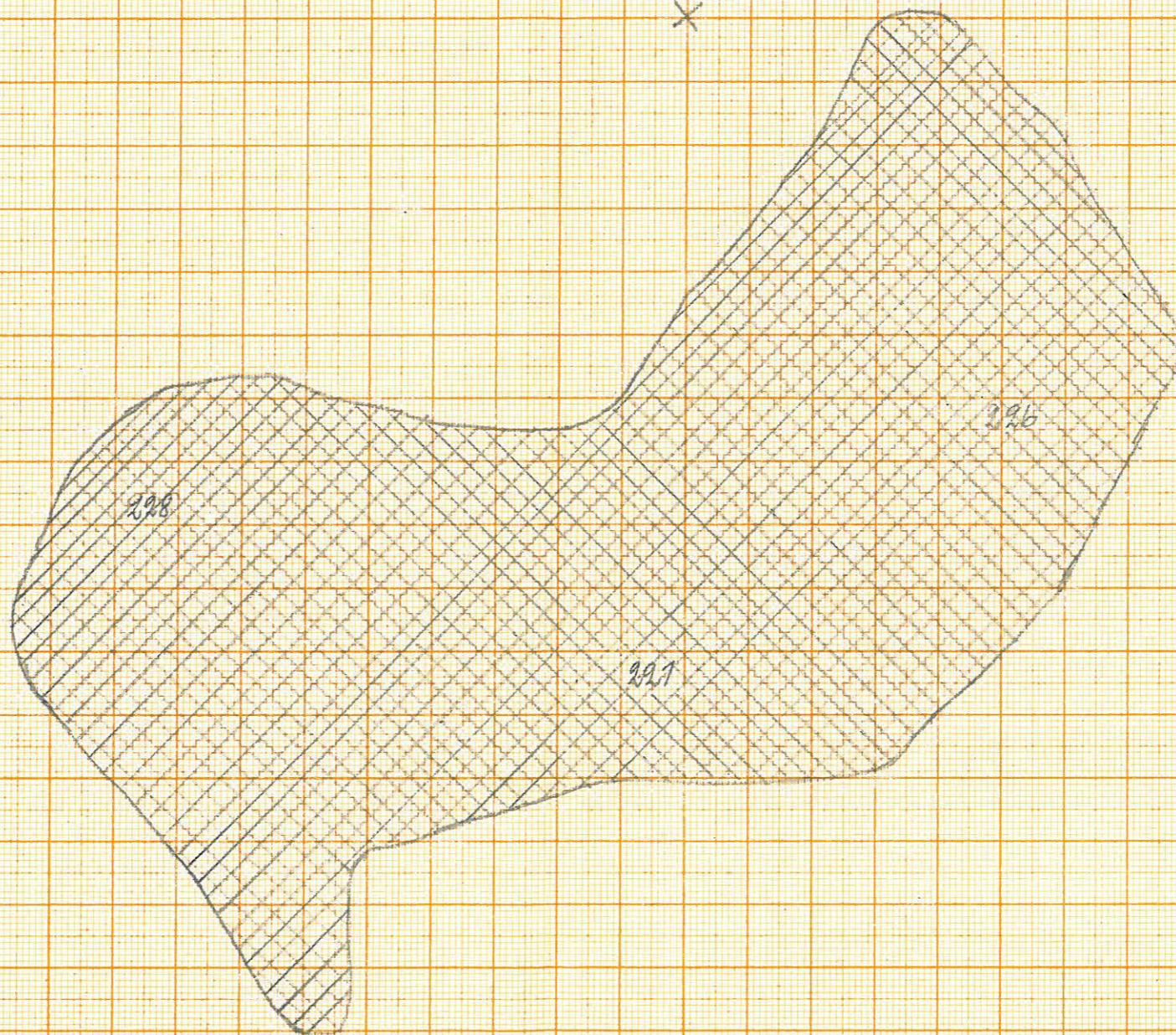
Tulisija I vuoduisso II:13 - III:13. Mitta 1:10. kp 331
III piirros, nokipohja; piirsi J. Sarkama 1955.

III:14

II:14

X

X

III:13

II:13

X

X

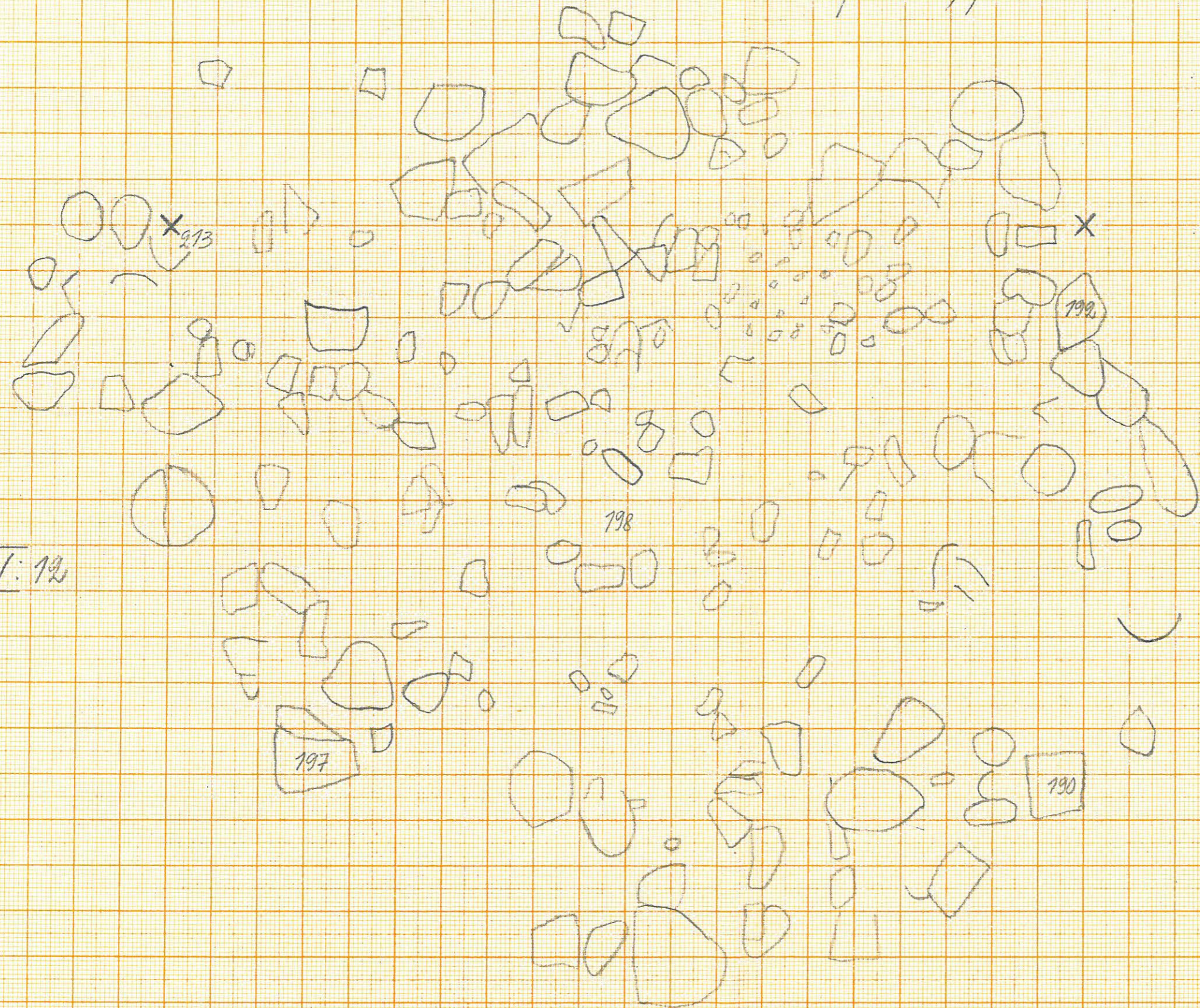
IX B

Utajärvi, Alasuvanto kk.

Tulisijaturvudussa IV:12. Mitta 1:10

I piirros; piirsi J. Sarkamo 1955. kp 331

IV:13

V:12

III:12

X

XB

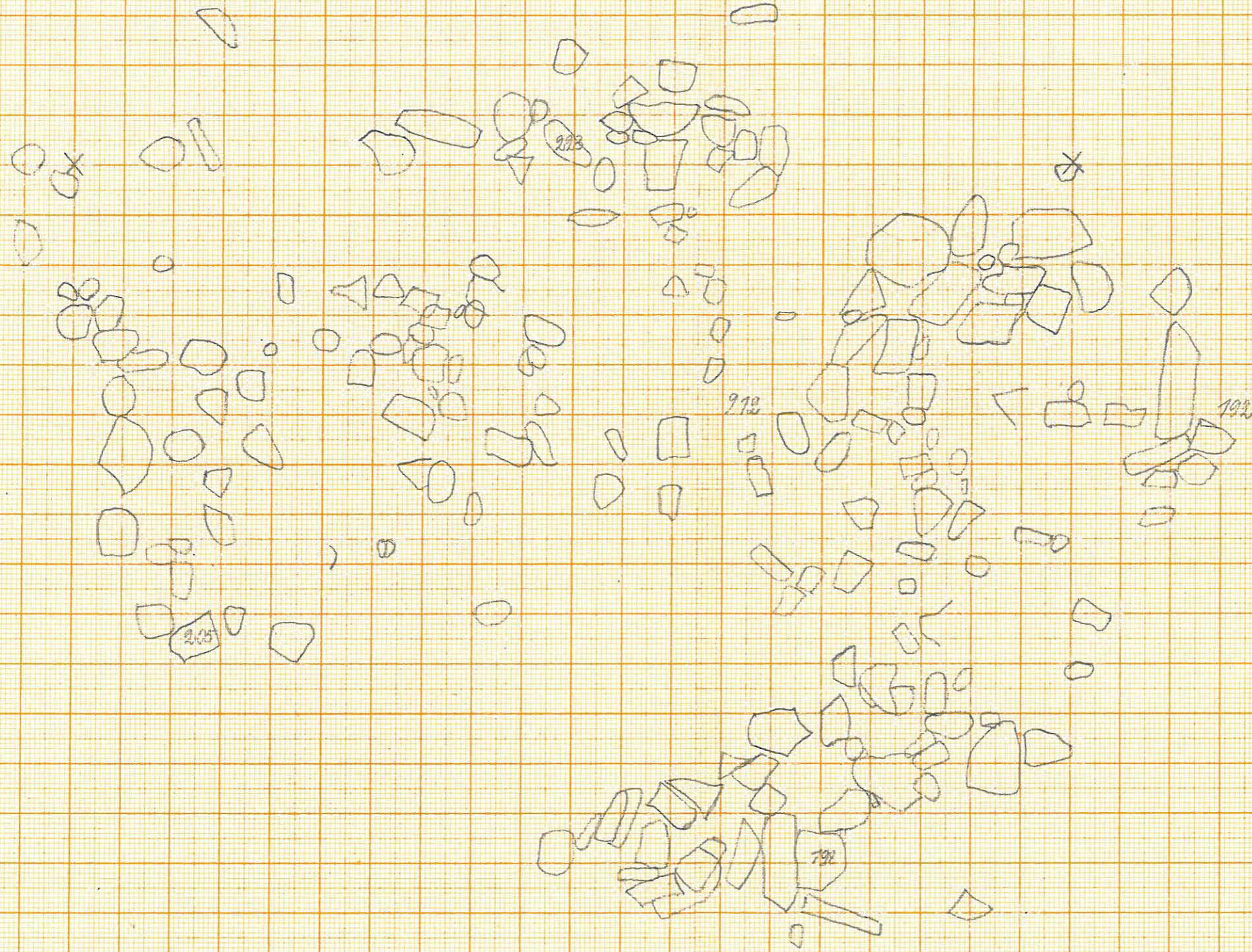
Utajärvi, Alasuvanto kk.

Tulisijainruurolussa IV:19. Mitto 7:10.

IV:15

II piirros ; piirsi J. Sarkamo 1955.

Kp 331

V:12

III:12

IV:11

X

X

1000

989

792

978

1002

978

985

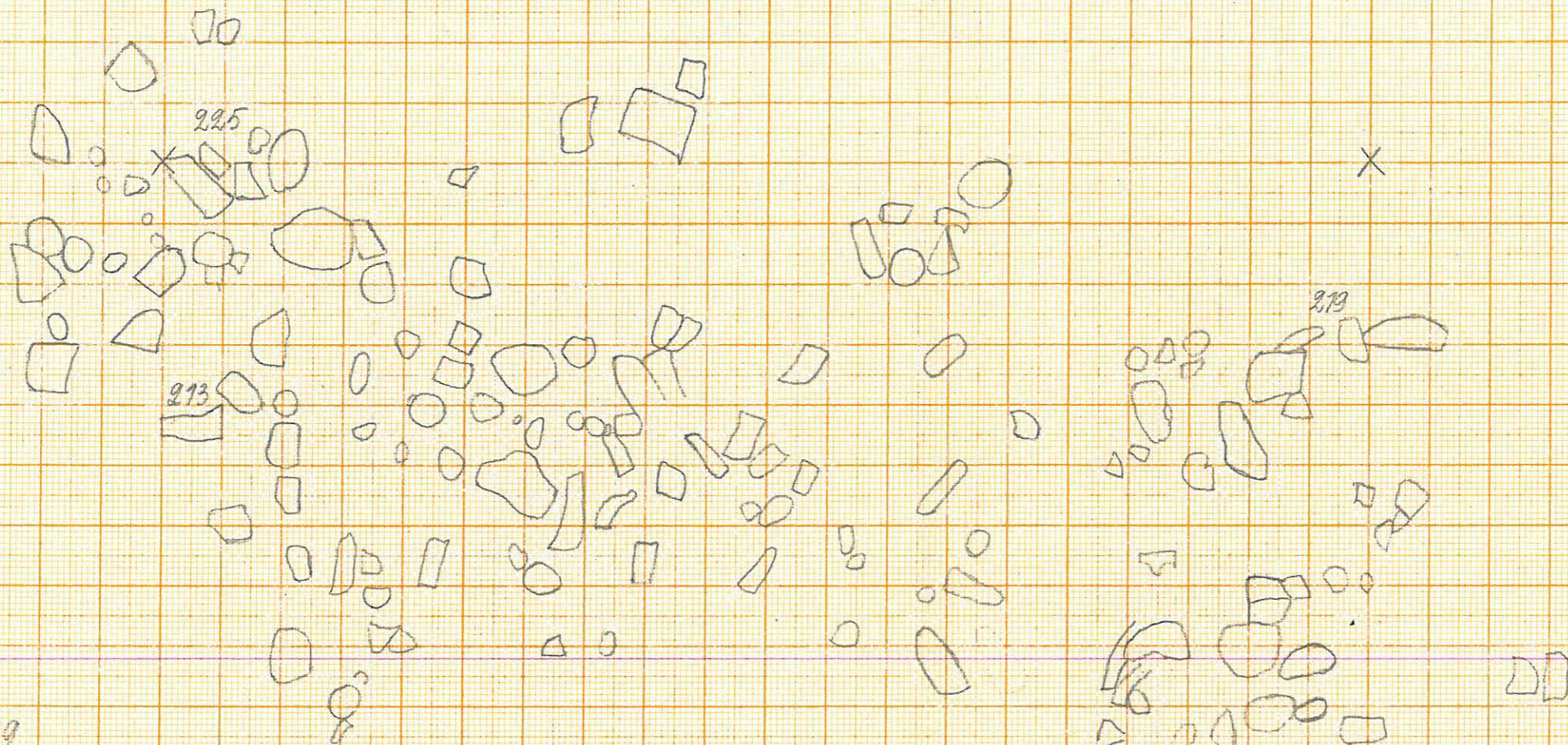
XI B

Utajärvi, Alasuvanto kk

Tulisijattirundussa IV:12. Mitta 1:10.

III piirros; piirsi J. Sarkamo 1955. kp 331

IV:13

V:12

III:12

X

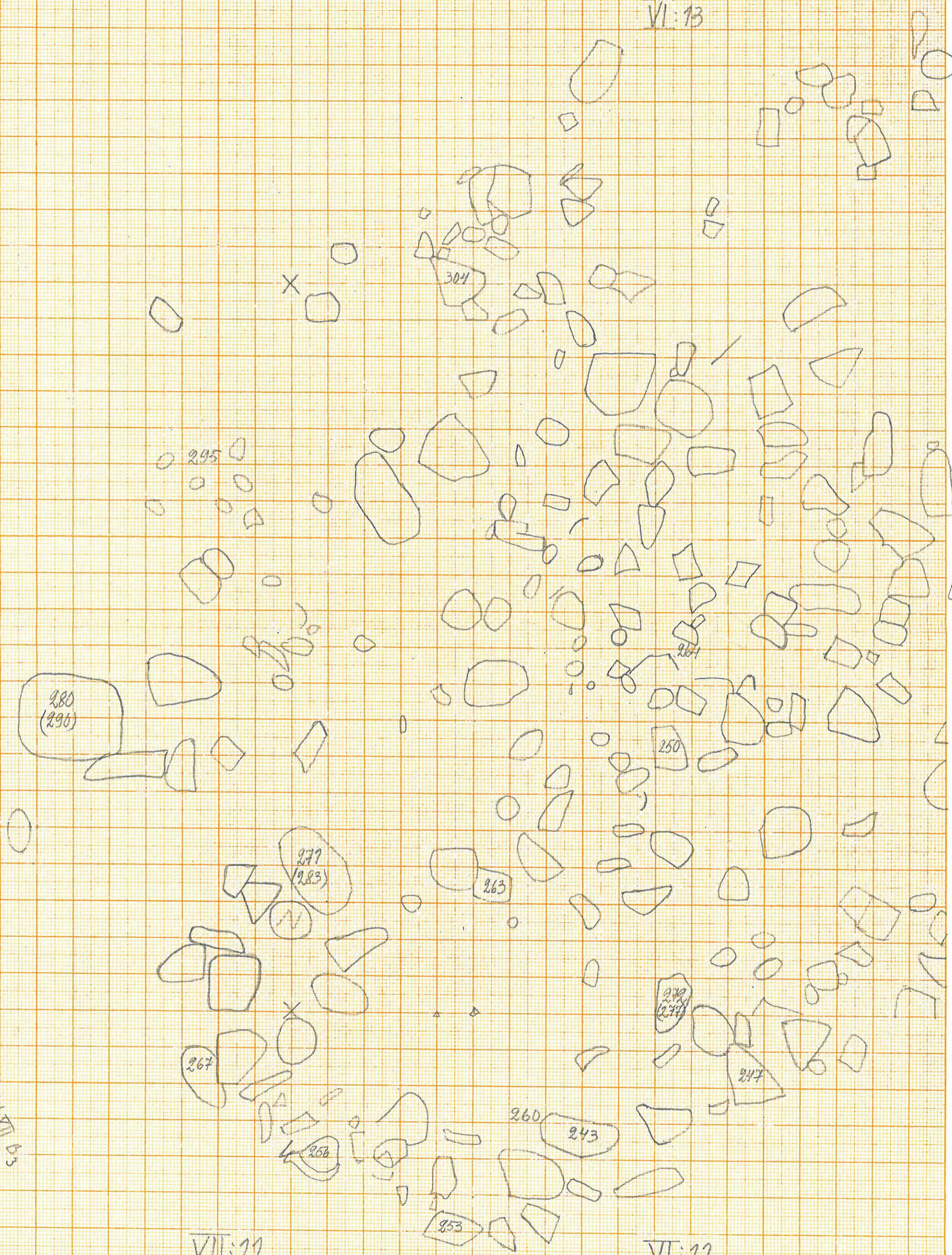
X

13.

Utajärvi, Alasuonon k.

Tulisijainruudussa VI:12. Mitta 1:10.
I piirros; piirsi J. Sarkamo 1955.

VI:13

LITTYN KARTTAIN III B3

VII:11

VI:11

LITTYN KARTTAIN XII C

Oy Wulff Ab N:o 113 A 3. 297 X 420 mm.

III B7

Tulisijaa ruurolussa VI:12. Mitta 7:10.

I piirros, piirsi J. Sarkamo 1955.

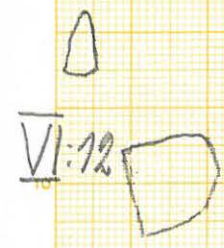
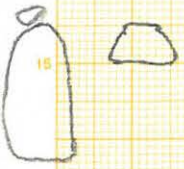
XII B₂
85

VI:13

288

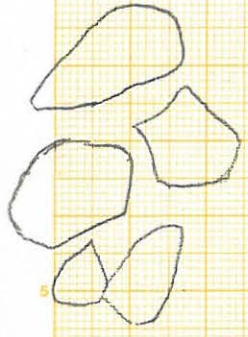
X

LIITTYVÄ KARTTAAN VIII:2

VI:12

V:12

243

X

(15)

Utojärvi, Alasuvanto kk.

Tulisijärvi-ruudussa VII:11.

Mitta 1:10. kp 331 86

piirsi. J. Sarkamo 1955.

8(3.27)=kvartsiittiase

8(327)

376
332

(358)

VII:12

259

264 (336)

266

(374)

269

264
272

VII:11

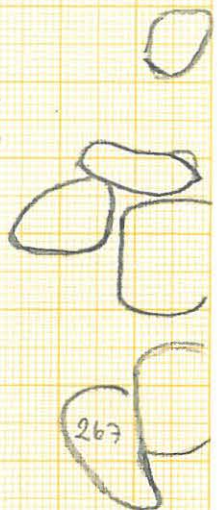
277

270

281

277

(353)

LIITTYN KARTTAAN XII B

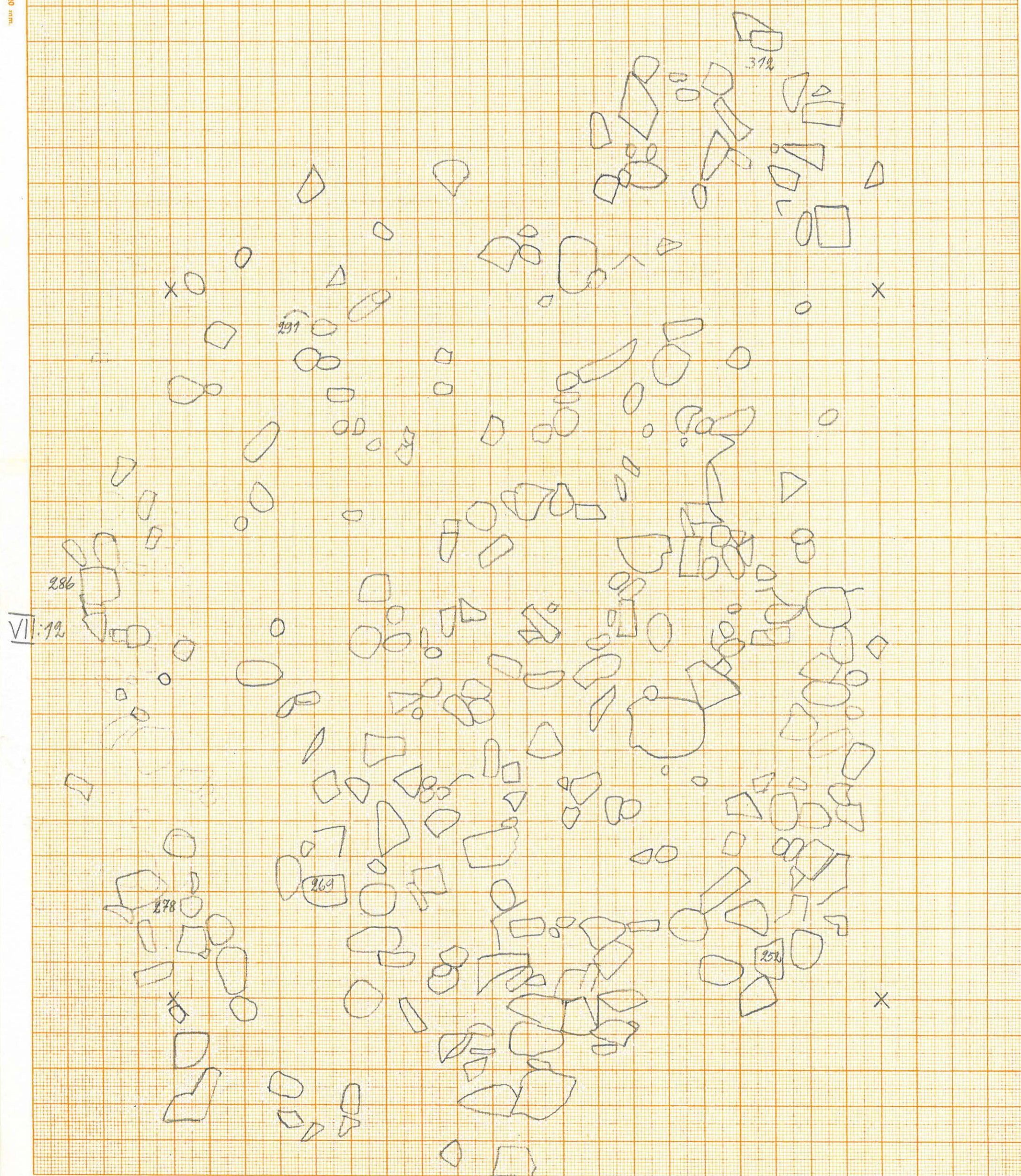
XII B3

16.

Oy Wulff Ab No 113 A 3 297 X 420 mm

Utajärvi, Alasuvanto kk.

Tulisiivertämisessä VI:19. Mitto 1:10.
II piirros; piirsi J. Sarkamo 1955.

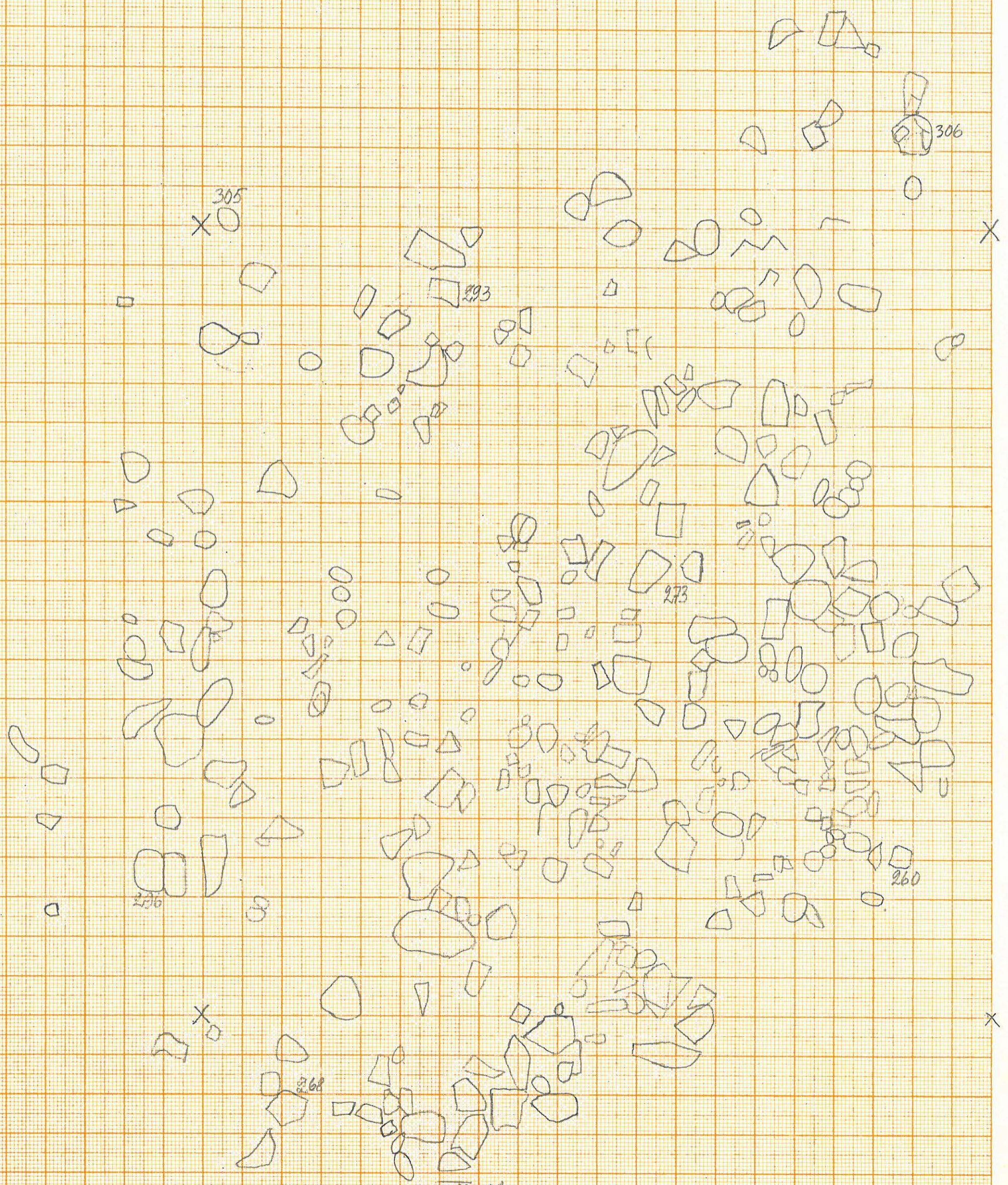
VI:19

Utajärvi, Alasuvanto kk.

Tulisijain ruudussa VI:19. Mitta 1:10.

III piirros, piirsi J. Sarkamo 1955.

VI:13

VI:19

Oy Wulff Ab N:o 113 A 3 297 X 420 mm

XV B 2

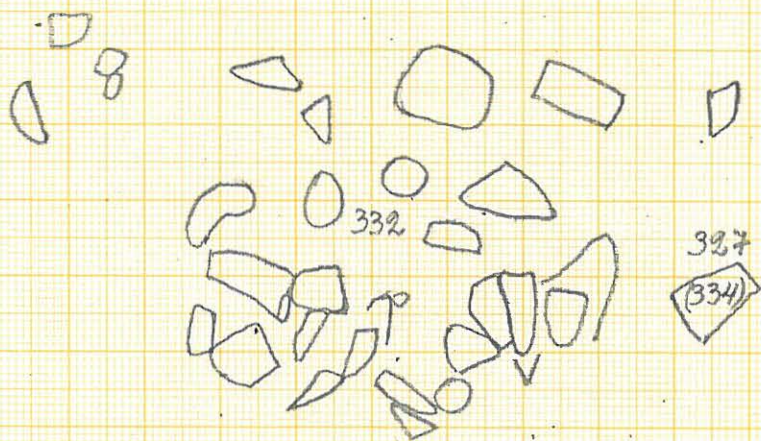
Utajärvi, Alasuontokki

VIII:11

Tulisijavruudussa VIII:11

Mittä 1:10. I piirros.

piirsi J. Sarkamo 1955.

VIII:10

XVIB 51

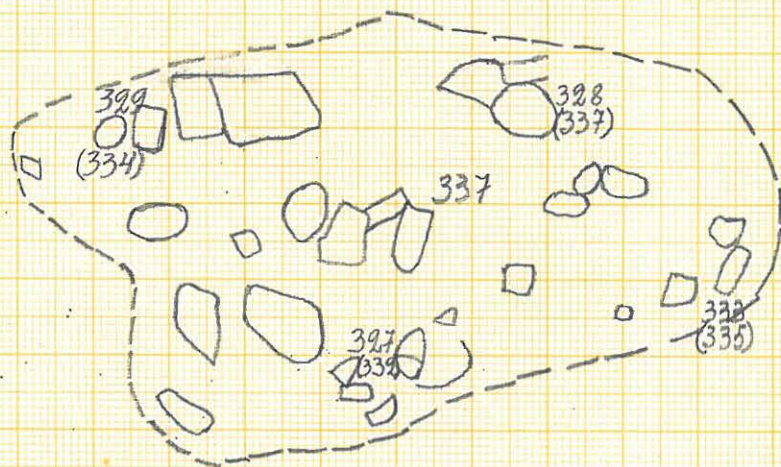
Utajärvi, Alasuvanto kk

VIII:11

Tulisijärivedussa VIII:11

Mittä 1:10. II piirros

piirsi J. Sarkamo 1955.

VIII:10

XVII B 83

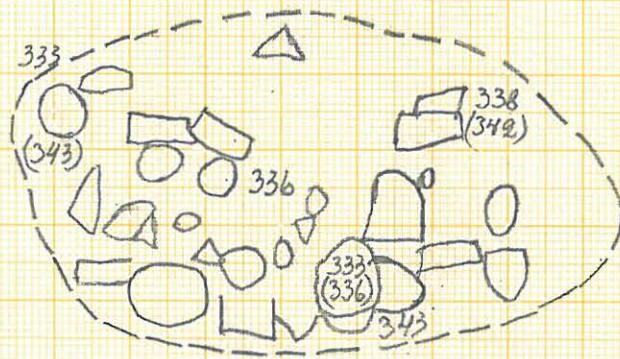
Utajärvi, Alasuontokki

VIII:11

Tulisiirtoudussa VIII:11

Mitta 1:10. III piirros

piirsi J. Sarkamo 1953.

VIII:10

(21.)

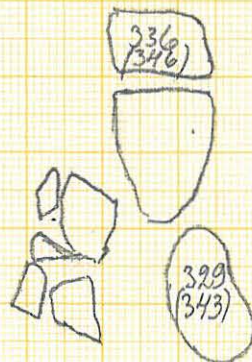
XVIII B 8

Utajärvi, Alasuvanto kk.

Kiveys ruudussa VII:72. Mitta 1:10.
I piirros; piirsi J. Sarkama 1955.

X

VIII:72

VII:73

XIX B

96

Utajärvi, Alasuvanto kk.

Kiveys ruudussa VII:72. Mitta 7:70.
II piirros; piirsi J. Sarkamo 1955.

VIII:72

X

X

340

(346)

336

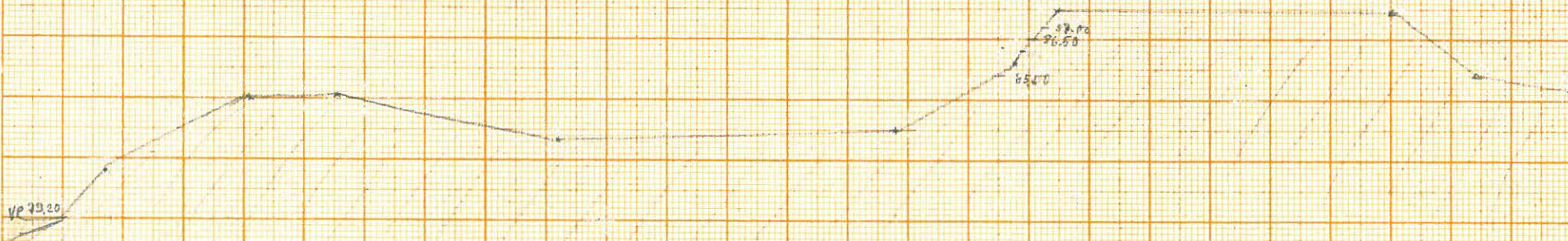
VII:73

Utajärvi Alasuvanto kkk Pinta profiili I

piirsi M. Huurre 1955

Mittakaava pituus 1:500

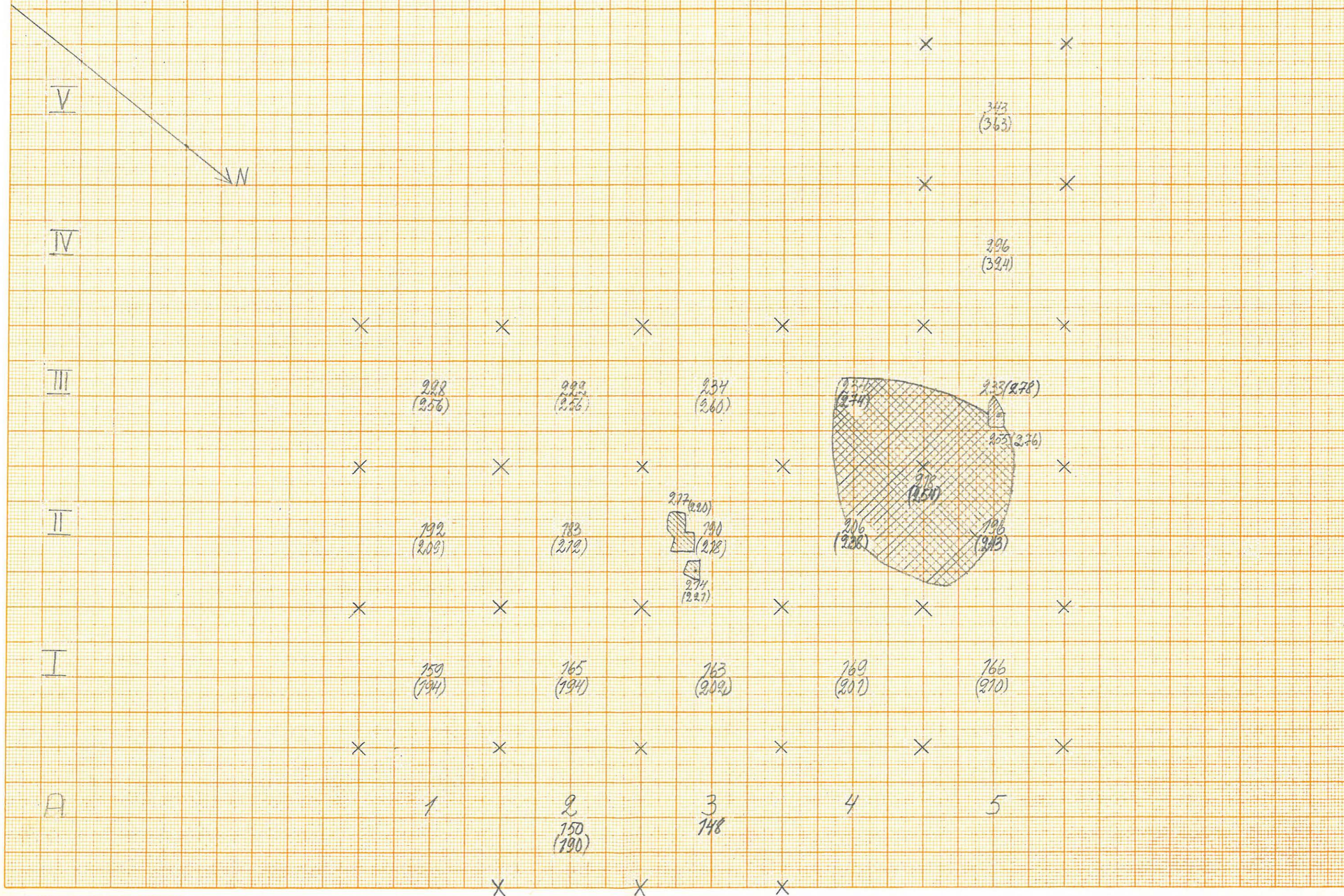
Korkeus 1:250

IB

Utajärvi Alasuvanto II. kp=316=87.80

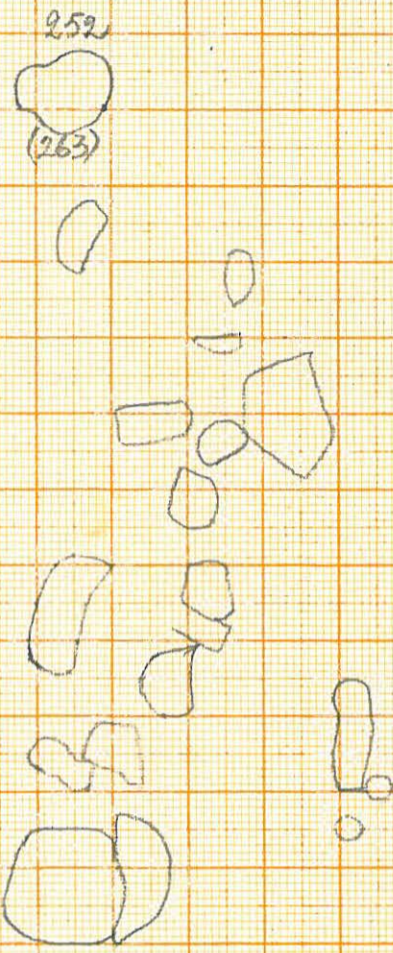
Mitta 1:50. Piirsi J. Sarkamo 1955.

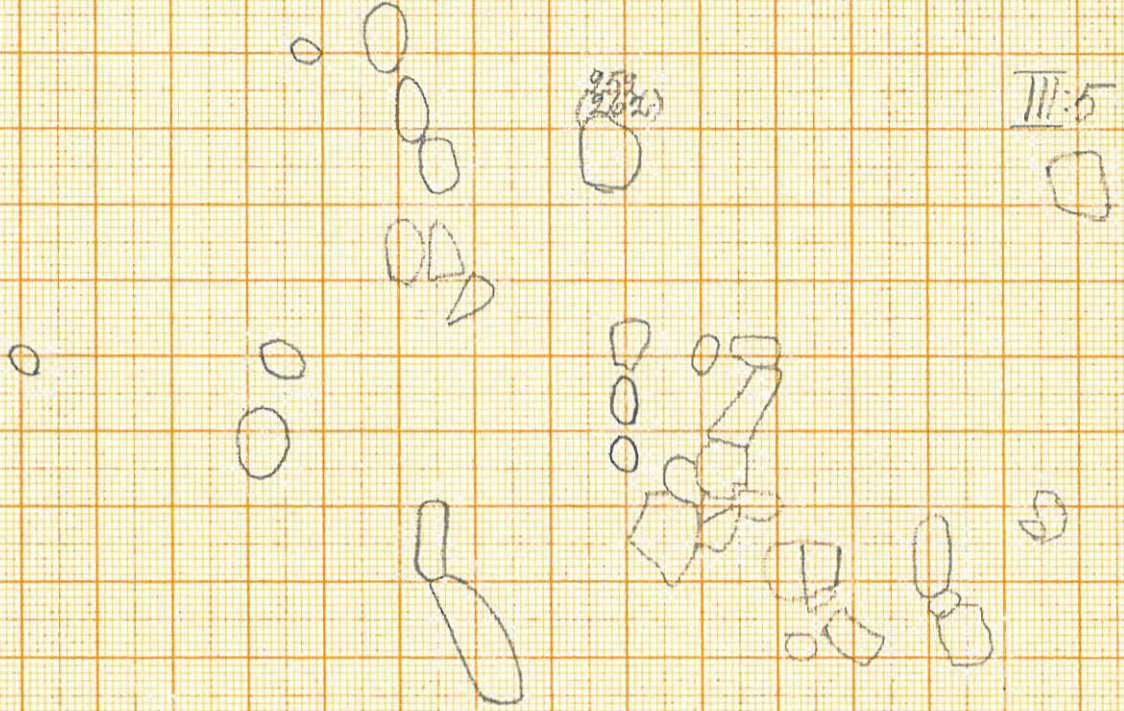
Utajärvi, Alasuvanto II

Tulisija ruudussa II:4-II:5 Mitta 7:70
I piirros; piirsi J. Sarkamo 1955.

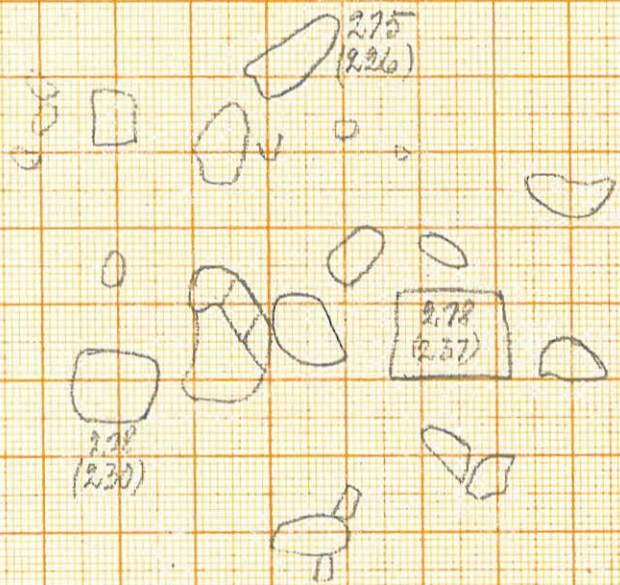
III:4

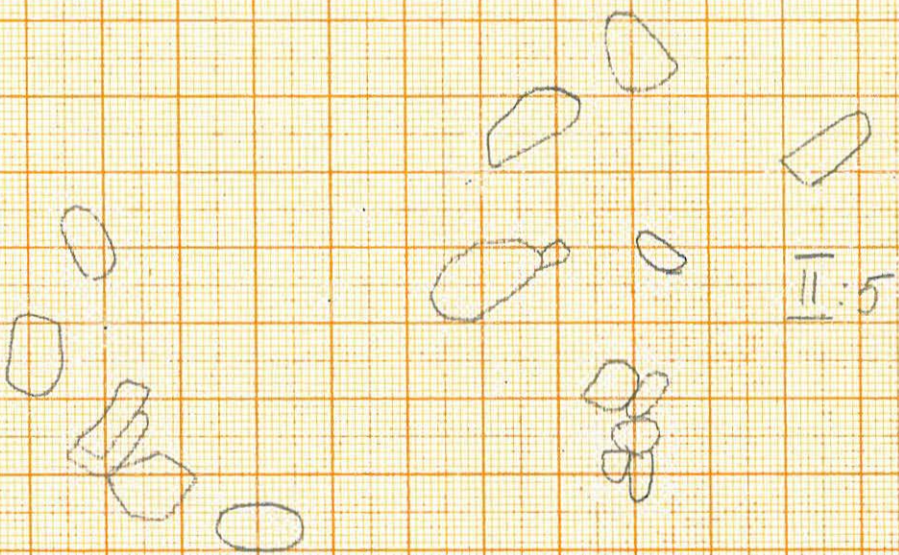
III:5

II:4

II:5

x

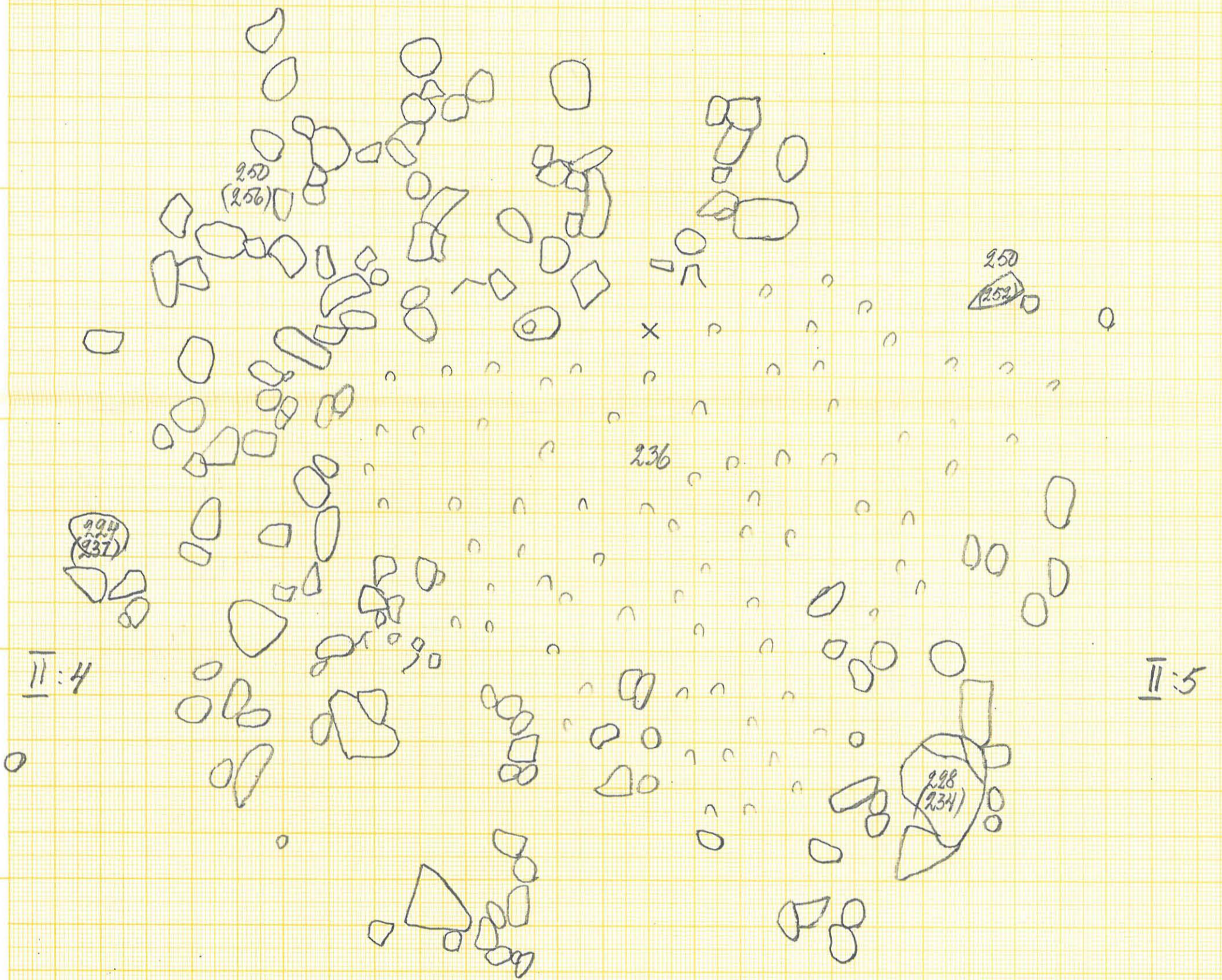
II B₁

Utajärvi, Alasuvanto II

Tulisija ruuduissa II:4-II:5. Mitta
II piirros; piirsi J. Sarkamo 1955. 7:10.

III:4

III:5

II:4

II:5

II B₂

x

Utajärvi, Alasuvanto II

Tulisija ruudussa II:4-II:5. Mitta 1:10
III piirros, piirsi J. Sarkamo 1955.

III:4

III:5

II B₃

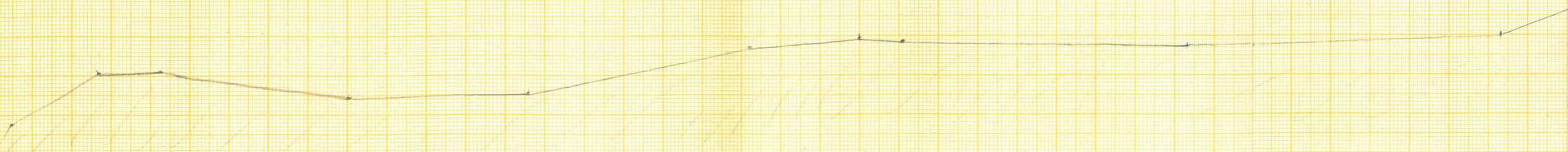
Utajärvi Alasuvanto II Pintaprofiili

piirt. M. Huurre 1955

Mittakaava: pituus 1:500

Korkeus 1:250

VA. 79.20

19288

19289

146

ALASUVANNON HARJUN PÄÄ. TIE KULKEE LÄHES UMPEEN KASVANEEN HIEKKAKUOPAN KESKELTÄ. VASEMMALLA RISUKASOJEN ALLA "KORSU."

19290

19291

KAIVAUS KÄYNNISSÄ. OULUJOKI VASEM-
MALLA.

HARJUN PÄÄ VALOKUVATTUNA ETELÄSTÄ
JOEN TÖRMÄLTÄ.

19292

19293

NÄKYMÄ HARJULTA. TAUSTALLA LÄHES
KESKELLÄ HÄÄMÖTTÄVÄT PÖLLIPINOT
NIEMELÄN LUONA (VEAT. KUVA 19278)

KAIVAUSTA

19298

LIESI I, ENSIMMÄINEN
KIVIKERROS

19299

Utajärvi Alasavanto

147

LIEDEN I POHJA

19300

LIESI II

19301

LIESI III

19302

LIETTÄ III PUHDISTETAAN

19303

LIESI IV

19294

KAIVAUSTA

19295

KAIVAUSTA

19296

"HAUTAA" TUTKITAAN

19297

"HAUDAN" PROFILII

~~19298~~

YLIOPP.SARKAMO JA TULISIJA V

19304

LIESI IV

Utajärvi Alasuvanto 149

19305

LIESI VI

19306

KAIVAUKSEN PÄÄTTYTYÄ

19307

ALASUVANNON HARJU
KAIVAUKSEN JÄLKEEN

19308

KAIVAUS ALKANUT
ALUEELLA ALASUVANTO II

19309

LIETTÄ PUHDISTETAAN

19310

LIEDEN I KERROS

19311

LIEDEN II KERROS

19312

VALOKUVA OTETTU HARJUN PÄÄSTÄ.
KESK. METSÄNREUNASSA KAIVAUSALUE II

18249

KIVIKAUTINEN ASUINPAIKKA UTAJÄRVEN
KUNNALLISKODIN LUONA SIIJAITSI PÄÄRAKEN-
NUKSEN JA OIKEALLA NÄKYVÄN PIENEN MÄNNYN
VÄLILLÄ. VALOK. 1954.

19313

SAMAMAISEMA 1955. UUDISRAKENNUS NOUSSUT
JUURI ASUINPAIKALLE. TAUSTALLA OLEMAT
MAAVALLIT VOIMALAITOSTYÖMAAN KANAVASTA
JOEN TOISELLA PUOLEN. SEN SIJAAN ESIM. METSÄN
REUNAN KOHDALLA NÄKYVÄT MAAKASAT KUN-
NALLISKODIN RAKENNUSTYÖN JÄLKIÄ.